

ՌԱՏՆԻԻՄԱ

ՏԻՆԻ, ԱԽԼԱԳԻ, ՖԵՆՆԻ ՎԷ ՍԻՅԱՍԻ ՀԱՅԹ-ԱԼԸԳ ԴԱԶԷԹԱ

ՃԻԻՄԱՍ ԷՐԹԻՍԻ ԿԻՆԼԷՐԻ ՆԷՇՐ ՕԼՈՒՆՈՒՐ

Մ Ի Ի Ն Տ Է Ր Ի Ճ Ա Յ

ՊԵՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

Սալիս ի Շերիֆ Թալիսի	Յ. Գ. Գ.	1253
Անվալը Հազրե		
Ֆրգալար		1256
Էրևանիսրան Միջհիսր		1257
Անահ Բիգա Պիյե Ալը Միսրույ		1257
Պոլսալար Միսրույ		1258
Գրալ Ճորն Տեղիսե		1259

ՄՈՒԽԱՊԷՐԱԹ

Բախիրքո Խարապեղի	ՏՅԳ. Ա. Ս. ՆԱԳԱՇԵԱՆ	1260
Նիշիւն Պազըլար Տիւսիզ Օրոյորար	ՎԵՐ. ՅԱՐՈՒԹԻՆ ՅԱԿՈԲԵԱՆ	1262
Հիւսն ի Արիար	ՏՅԳ. ՃՈՐՃ ԷՔՍԷՔԵԱՆ	1263
Միջսահարան	ՎԵՐ. Յ. Ս. ՅԱԿՈԲԵԱՆ	1265
Տալիսիզ	ՎԵՐ. Յ. Գ. ՊԻԼՊԻԼԵԱՆ	1266

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

Սարըլը Տիւսի Վազֆ Տիւսի	Յ. Գ. Գ.	1268
-----------------------------------	----------	------

ՄԷՔԹՈՒՊԼԱՐ

Զինգիսե	Ս. Յ. ՀԱՃԻ ԴԱԻԹԵԱՆ	1270
-------------------	--------------------	------

ԲԻԼԻՍԷԼԵՐՏԷՆ

Կոստան Դազալ	Թ. ԳԵՐԳ ՄԵՋԵՐԵԱՆ	1271
Բիլիսիսի Վի Լիճիլեր		1272

ՍՕՆ ԽԱՊԷՐԱԼԷՐ		1273
-------------------------	--	------

ՆՈՒՍԻՆԻ 30 ՓԱՐՍ

Տ Ե Ր Ի Ս Ա Ա Տ Է Թ

Օ. ԱՐՁՈՒՄԱՆ ՄԱԹԱՍԱՆ

«رهنامه ارمی الحروف ترجمه هفته در صاحب امتیاز و مدیر مسؤولی او حانس کیرقوریان»

ԲԱՀՆԻԻՄԱ

Սահիպի իմթիյազ վե միւսիր ի մենուլը

3. Գ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

ՇէՐԱԽԻԹ. — Պիր սէնէլիք ապօնէ պէտէլի Մէմալիքի Օսմանիյէ իչին իքի մէճի-
տիլէ վէ մէմալիքի էճնէպիլի իչին 2 տօլար, հախօտ 8 չիլին, հախօտ 10 ֆրանգ տրր:
Պիր նուսիւէսի իւչ մէթալիք տիր:

ԻՂԱՆԼԱՐ մուլաֆըզ ֆիյաթլա գապուլ օլունուր:

ԱՏՐԷՈՒ. — Պիլ ճիւմէ մուխապէրաթըն աթիտէքի ատրէսէ կէօնտէրիմէսի լազըմ տրր:

درسعادته آمریقان خاند

Rev. H. K. Krikorian

ՎԵՐ. 3. Գ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

Bible House,

ՊԱՅՊԼ ՆԱՌԻՍ

Constantinople

ՏԷՐԻՍՍԱՍԷԹ

TURKEY

“ԲԱՀՆԻԻՄԱ” ՆԸՆ ԻԼԱՆԼԱՐԸ

ԹԱՎՍԻՅԷԼԷՐ

1. Ամերիգատան սըփարըզ վէրէնլէրին ապօնէ պէտէլիի պիզէ պին/նօթ հա
վընի օրքր կէօնտէրէճէք հէրտէ, Նիւ Եօքքտա աթիտէքի էսրէսէ կէօնտէրմէլէրի
րէճա օլունուր:

Mr. S. Telfeyan et Co.

114 Fifth Ave. New York City.

2. Բահնիւմանըն 44, 45 վէ 49րնճը նուսիսլէրի աիւքէնմիշ օլտուղունտան, մէզ-
քիւր նուսիսլէրաէն պիզէ կէօնտէրմէք խթէյէն օլուր իսէ մէմիուն օլուրըզ:

3. Պիզէ տօղրուտան սըփարըզ վէրէնլէր հա փօսթա փուլու (պաշգա նէվ փուլ
կէօնտէրիմէսին) հա տա մանսա փօսթ թարիգիյէ կէօնտէրէպիլիլիլէր:

4. 1911/ն Բահնիւմասընտան 44—45 վէ 49 նօմէրօլար էքսիք օլարազ 8—10
թազըմ վար տրր, պուշար խթէյէնլէրէ 15էր զուրուչա կէօնտէրիլէպիլէճէք տիր:

5. Աճէնթլէրիմիլի պիզէ օլան մուալէնէթլէրինտէն տօլայը թէչվիլ էթմէք
իւզըէ, կէլէն սէնէ իչին թէրթիպիմիլ չու օլաճազ տրր, հանի 25 նուսիսլէ գատար
օլան սըփարըչարա % 10 վէ 25տէն հօզարը օլան ճիւմէ սըփարըչարա % 20 խ-
գօնթօ էսէճէլիլ, չէօյէ քի պիլ քիմսէ 30 նուսիսլ սըփարըզ էտէր իսէ 25ի % 10
վէ 5ի % 20 խգօնթօ իլէ հիսապ էսիլէճէք տիր:

6. Պու սէնէ տաիլի մուամէլէմիլին փէչին թէտիյաթ թարիգիյէ աէվաւմ էսէ-
ճէլինի թէէլիա էսէրիլ:

7. Եէնի սըփարըզ վէրէնլէրին էտրէսլէրի տօղրու վէ գօլայ օգուշուլուր սուրէթտէ
հազմալարը մէրճու տրր:

ՏԻՆԻ, ԱԽԼԱԳԻ, ՖԵՆՆԻ ՎԷ ՄԻՅԱՄԻ ՀԱՅԹԱԼԸԳ ՂԱԶԷԹԱ

ՃԻԼՏ I

ԻՍԹԱՆՊՈԼ, ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 23, 1911.

Ն⁰ 52

ՊԵՆՏԻ ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ

ՍԱԼԻՍԻ ՇԵՐԻՖ ԹԱԼԻՄԻ

3.

Այլաճըն պերլիյի՝ սատե վե գուրու պիր վահտեթ օլմայըպ, անտե պիր թա-
րաֆտան մախլոթեֆի վե տիկեր թարաֆ-
տան իլհամոտ մախլոթեֆի օլապիլեն ճի-
հեթլեր, եանի պիր թեֆրիդե ի զաթիլե
պուլունտուլունու կեչեն հաֆթաքի պե-
տիմիդաե իզա հյլետիք իաի :

Լաքին «Իլհամը իլահի Այլահա նազա-
րեն պիդե տահա նե՝ մալիմաթլար վե-
րեպիլիր,» տեյու սիւալ էթմեփիլե միւնա-
սիպեթ վար տըր : Միւսիմանլար Գ. Էրանը
չերիֆե Քեյլամ Ուլահ տերլեր : Պաղաթ
«Գուրան Այլահըն քեյլամը տըր,» իֆա-
տեփնալեն տերհալ սօնրա՝ ֆիքրե շու սիւալ
վարիտ օլուր, եանի պու Քեյլամ, մախլոթ
մը տըր, եանի Այլահըն մախլոթա թե-
լին էթմեք իւզրե եարաթաղը պիր էտե՝
մի տիր, հոգսա խալլիճ մի տիր, եանի
պու քեյլամ Այլահոտ էղելտեն մեվճուա
իաի տե՝ սօնրատան մախլոթա մախլոթեֆի
մի օլուր :

Պու սիւալա իսլամ իլմի իլահիյաթը
պլեստեփիլե «Գուրան Քեյլամը գաաթիմ
տիր,» տեյու ճեվապ վերիլ : Էլպեթ պու

իֆատենին մանաթը շու տըր, — Գուրա-
նըն քեաղըսը մախլոթեֆի վե անտե զիքր
օլունան պաղը նազիլեթլեր մախլոթա-
թա տիր իտե տե, անտե պուլունան է-
սասի հազիդաթլար Այլահըն էղելի ֆի-
քիրլերի օլուպ, Այլահոտ էղելտեն մեվ-
ճուա աղըլար :

Եանի Քեյլամ Այլահոտ էղելի օլուպ՝
իլհամոտ պիդե քեչֆ ու պեյան օլունուր :
Եախոտ թապիրի տիւրլե, Այլահ էղել-
տեն, քենտի զաթլենտա քեյլամ էտեն պիր
վարլըգ տըր, վե պու քեյլամըն ինսանա
աղադատար օլան, վե ինսան թարաֆըն-
տան անղաչըրապիլեն ճիհեթի իլհամը ի-
լահի վաթթաթըլա պիդե մախլոթեֆի օ-
լուր : Լաքին «Այլահ էղելտեն քենտի զա-
թլենտա քեյլամ էտեր» տեմեքլե նե՝ ան-
լարըլ, վե պու շեյ Այլահըն վահտանի-
լեթլինե տաիր պիդե նե՝ ֆիքր վերիլ :
Պիդտե քեյլամ՝ պիլիմ թեֆեքքիւր էթմեք
իտախիլեթիմիլ տիր : Ատեմ ազիլ պիր վար-
լըգ օլուպ, էվվելա աղլընդա թեֆեքքիւր
էտեր վե պու ֆիքրինի լիտան իլե իֆատե
էտեր, շու հալտե աաղը քեյլամ աղըլտան
վե տիլտեն չըգան տեյիլ՝ անճազ աղըլ-
տա տիւլիւնիլեն տիր : Այլահ տախի է-
ղելի աղլ օլուպ՝ ճիւմե հազիդաթլարըն
մեխաղար օլուր զու միւնտապեթլե, պիթ-

Թապի օ էգէլտէն քէնտի զաթընտա քէ-
լամըզ վէ ֆիքրտիզ, ախրազ պիր զաւ-
վէթ տէյիլ, անճազ ախչիւնէն վէ էգէլ-
տէն պիլէն պիր վարըզ տըր : Վէ կերէք
Թապիաթտա զահիր օլան հազաիզ, գա-
վախտ, հիւսն ու քէմուլ, վէ կերէք իլ-
համտա պիլէ քէշֆ օլունան հազիգաթ-
լար էվվէլճէ Ալլահըն ֆիքրինտէ Բէլամ
խաիլէր :

Վէ էկէր Ալլահ էգէլտէն քէնտի զա-
թընտա Թէքէլիւմ էտէն, եանի ախ-
չիւնէն վէ պիլէն պիր զաթ իսէ, մախ-
լուզ մէվճուա օլմազտան էվվէլ Ալլահ է-
գէլտէ քիւմ իլէ Թէքէլիւմ էտէր իտի,
վէ նէյի պիլիւր իտի : Միւսլիւմանլարըն տէ-
տիյի կիպի Գուրան Ալլահըն Բէլամը իսէ
վէ պու քէլամ Բէլամը գատիւմ իսէ,
էգէլտէ օ քէլամ նէրտէ իտի, վէ անըն
Ալլահա ալագասը նէ իտի :

Պու սիւալլարա ճէվապ վերմէնին պիր
եօլու շու տըր, «Պու սիւալլար պէշէր
ազլընըն մաֆէվդինտէ տիր : Պու քէլամ
իլմի պիլիւմ իշիմիլ տէյիլ տիր : Էյիմիլ-
տէ պուլունան քիթապլըն Բէլամ ուլլահ
օլտուլունու, վէ օ Բէլամըն Բէլամը գա-
տիւմ օլտուլունու պիլիւրիլ : Պունտան իլէրի
կիթմէյիլ,» տէրիլ : Մէզքիւր սիւալլարա
պիր տէ շէօյլէ ճէվապ վերիլէպիլիւր : «Իլ-
համը իլահի Ալլահըն քէլամը տըր, վէ օ
Բէլամ քէլամը գատիւմ տիր, վէ Ալ-
լահ էգէլտէն ախչիւնէն վէ Թէքէլիւմ
էտէն պիր մէվճուա տըր : Պու իսէ Ալլա-
հըն էգէլտէն քէնտի քէնտիսինէ ախչիւ-
նիւր վէ քէնտի քէնտիսի իլէ գօնուշուր
խաիլինի ֆարզ էտէր : Ալլահ էգէլտէն հէմ
պիլէն հէմ պիլինէն տիր՝ հէմ խաթիպ
հէմ մուխաթապ : (սէօյլէյէն վէ տինլէյէն)
տիր, հէմ ազլ հէմ քէլամ տըր : Պու իսէ
Ալլահըն զաթընտա պիր էսասի Թէֆրի-
գաթ իմա էտէր : Վէ Ալլահըն զաթը պի-
լէն վէ պիլինէնլէ, խաթիպ վէ մու-
խաթապլա, ազլ վէ Բէլամը գալիւմ

տիր : Անըն պիլիլի պու Թէֆրիգաթլա
մէվճուա տըր : Վէ Ալլահըն պիլէն ճիհէթի
պիլիւմ իշիւն մէսթուր (կիլլի), լաքին պի-
լինէն ճիհէթի միւնքէշիֆ տիր, խաթիպ
ճիհէթի պիլիւմ իշիւն մախֆի, մուխաթապ
ճիհէթի խորաք օլունապիլիւր, ազլ ճի-
հէթի էսարաքէնկիլ, լաքին Բէլամը պիլէ
միւլհէմ տիր : «Պիլճէ պու իքինճի ճէվապ
հէմ տահա զիյատէ մազուլ, հէմ տահա
զիյատէ գանաաթպախշ օլուպ, Թէսլիւ
Թալիմինին էսալընը թէշքիլ էտէր :

Էկէր Ալլահ քէնտի Բէլամընը ինսանա
քէշֆ ու իլհամ էթմէք խաթէրուէ, էլպէթ
պունուն իշիւն միւթէնէվլի Թարիպլէր պու-
լունապիլիւր : Պու Թարիպլէրտէն պիրիսի
Թապիաթ տըր : Այն ու ճիհան Ալլահըն
էսիւրի օլարազ անտէ Ալլահ քէնտի ֆի-
քրլէրինի, գուվլէթ վէ գաւախտինի,
հիւսն ու քէմալինի պիլէ քէշֆ ու պէյան
էտիյօր : Օրատա կէօրտիլիւմիւզ ֆիքրլէր
Ալլահըն ֆիքրլէրի, Ալլահըն քէլամը տըր :
Պունու սահիպ Մէզմուր կիւլէլ րէմ է-
տիյօր : «Սէմաթաթ Ալլահըն ճէլալինի հիքրայէ
վէ լէվհի սէմա էլլէրինին իշինի իլան է-
տէր : Կիւն կիւնէ քէլամ իրատ էտէր,
վէ կէճէ կէճէյէ իլմ իղհար էլլէր : Մէօզ
եօգ վէ Բէլամ եօգ, սէպլէրի իշիտիլմէզ
իսէ տէ, անլէրին սէտասը պիւթիւն զէ-
մինէ վէ անլէրին քէլամը տիւնուանըն
միւնթէհասընա վարտը :» (Մէզմ. 19. 1—4.)

Ալլահըն քէնտի քէլամընը ինսանարա
քէշֆ ու պէյան էթմէսինին պիր եօլու
տա պազը մուգատտէս զաթլարա պազը
ալամէթլէրլէ անը իսպար էթմէսի տիր :
Մէն. Մուխէսէ, Դաւիթէ, Կուայիյէ, Եղէկիւ-
լէ, Դանիլլէ, վէ սաիրլէրէ Ալլահ քէնտի Բէ-
լամընը եա հալը վէճատէ, եա պիր սէտա իլէ,
եա պիր մէնզարէ իլէ քէշֆ ու պէյան էյ-
լէտի : Պու տա օլարապիլիւր : Վէ իշթէ Մու-
սալլինին Թէվրաթ հազգընտա վէ Միւս-
լիւմանլարըն Գուրան հազգընտա Թէսապ-
վուրու պու տըր :

Խրիսթոսյանը պու խոստատա էսա-
սէն Խալամիյէթլէ միւթթէֆիւ տիր, Խա-
նի օ տախի՝ «Ալլահ քէնտի քէլամը
պէնի պէշէրէ քէշֆ ու պէյան էյլէմիշ
տիր», տէր. անճաղ պիր ֆարդ իլէ,
Խալամտա Քէլամ ուլլահ պիր ֆիթաւաս
միւնքէշիֆ տիր. Խրիսթոսյանը պու իսէ
պիր զաքսա Խանի Յիսուս Քրիստոստա
իզհար օլունմուշ տըր: Խալամ տէր
քի, «Ալլահ ճէպրաիլ մէյէյին ազզը իլէ
Հազրէթի Մուհամմէտէ Քէլամ ուլլահ
պազը էվամիր վէ նէվանի սուրէթինտէ
իլհամ էյլէտի, վէ Հազրէթի Մուհամմէտ
պունու գրաաթ էյլէմէքլէ Գուրան մէյ-
տանա կէլտի:» Պու թալիմէ կէօրէ Քէ-
լամ ուլլահ «Գուրան» տա Խանի պիր քի-
թապտա թէճէստիւ էաիպ պէնի պէշէրէ
թէպիլդ էտիլմիշ տիր: Խրիսթոսյանը
տէր քի, «Ալլահ Յիսուս Քրիստոստէ հա-
յաթընտա պիլգէ Քէլամ ուլլահ քէշֆ ու
պէյան էյլէմիշ տիր:» Պու թալիմէ կէօրէ
Ալլահ քէնտիսինի Խալամ քէլամը պիլգէ
պիր Քիթապտա տէյիլ, պիր զաքսա իլ-
համ էյլէմիշ տիր:

Իմտի պու իքի տինին Քէլամ ուլլահ
Խանի Ալլահն առէմէ սէօյլէմէսի հազ-
զընտա թալիմաթըն աօղլու թարիֆ է-
տէպիլտիք իսէ՝ պու պապտա շու սիւալ-
լար փէք մուհիմ տիրէր:

1. Խրիսթոսյանը պու Քէլամ ուլլահ
քալիմի վահսանիյէթէ մուղայիր առ
օլունապիլի՞ր մի: Իլհամ հազզընտա
Խրիսթոսյանը իլէ Խալամ արաթընտաթի
էն մուհիմ ֆարդ պալատէ տէաիլի-
միզ կիպի, շուրատա տըր քի, Խա-
լամ նազարընտա քէլամ Ուլլահն էն
Եր.քէք իզհարը Գուրան տըր, Խրիսթի-
յանը նազարընտա Քէլամ ուլլահն էն
Եր.քէք իզհարը Յիսուս Քրիստոս տըր:
Խալամ՝ «Վահիտ Ալլահ պէնի պէշէրէ Գու-
րանա սէօյլէյօր» տէյօր, Խրիսթոսյանը
«Վահիտ Ալլահ պէնի պէշէրէ Յիսուս Քրիս-
տո տա սէօյլէյօր», տէյօր: Խալամ «Պիր Ալլահ

քէնտի Քէլամըն Գուրանտա պիր թա-
զըմ էվամիր վէ նէվանի իլէ ճէսէա-
լէնտիրէքէք պէնի պէշէրէ իզհար էտիյօր,
վէ առէմէր օ էմրէրի իճրա վէ օ նէհի-
յաթտան իճթինապ էտէրէք՝ Քէլամ ուլ-
լահ միւթի վէ ինտ Ալլահ մազպուլ օլ-
մուշ օլուրլար», տէյօր, Խրիսթոսյանը
իսէ, «Պիր Ալլահ քէնտի Քէլամըն Յի-
սուս Քրիստոստէն շախընտա ճէսէալէնտի-
րէքէք պէնի պէշէրէ իզհար էթմիշ տիր,
վէ առէմէր պու զաթըն հայաթընա ի-
ման վէ իմթիսալ էտէրէք, Քէլամ Ուլ-
լահ միւթի վէ ինտ Ալլահ մազպուլ օլ-
մուշ օլուրլար», տէյօր: Խալամն պու իտ-
տիսալ Ալլահն վահսանիյէթինէ մուղա-
յիր օլմաուրլը միսլիլ, Խրիսթոսյանը
իտտիսալ տալի վահսանիյէթէ մուղայիր
տէյիլ տիր:

2. Տիկէր պիր մուհիմ սիւալ շու
տըր: Խալամ հազզընտա օլան պու իֆի
քալիմի հաճիկիսի Ալլահի զաքընա
վէ ուլլան վահսանիյէթինէ սալի սահա
միսիէմիլէ պիր միֆր իզհար էսէր: Ալ-
լահ առէմէ սէօյլէյէճէք իսէ՝ առէմին օ
Քէլամը անլայապիլմէսի իչիւն պիլալիւպ-
նէ Քէլամ ուլլահ պիր վասթիլ իլէ պիլգէ
քէշֆ օլունաճաղ տըր: Իմտի պիր քի-
թապ մը, Խալամ պիր զաթ մը տահա
միւքէմէլ պիր վասթիլ տըր: Ալլահ
քէնտիսինի պիր քիթապտա մը՝ Խալամ
պիր զաթտա՞ մը տահա էյի իլհամ էտէ-
պիլիլ: Ալլահն իլհամ օլունապիլէճէք ճի-
հէթինտէն պիր քիթապտա՞ մը, Խալ-
ամ պիր զաթտա՞ մը տահա գիյատէ թէ-
ճէստիւ վուգու պուլապիլիլ: Ալլա-
հն քէլամըն Խալամ անըն զաթը վա-
քինին ինտան թարաֆընտան Խալաք օ-
լունապիլէն ճիհէթի պիր թազըմ էվամիր
վէ նէվանիալէ՞ մի, Խալամ պիր զաթըն
հայաթընտա՞ մը տահա էյի իզհար էաի-
լէպիլիլ: Իլհամ նազարէն Խալամ իլէ
Խրիսթոսյանը արաթընտա մէվլուլ մի-

զարգեցաւ զաւանակ մուհիս մէսէն լէրտէն
պիւրիսի տէ պու տըր : Լաքին պիւ պու
պահաա կիրիշմէյէճէյիզ, չիւնքի չիմոի
քի մէվզու ը պահարմըզ վահտէթ վէ թէս.
լիս տիր : Եինէ տէ պու սօնրաքի նօգթաի
նազարտան իտտիա էտէրիզ քի, Ալլահն
քէլամընըն պիր թաղըմ էվիսիր վէ նէ-
վահի մաղամընտա պիր Բիթապտա թէ-
զահհիւր էթմէսինտէն Ալլահն վահտա-
նիյէթինէ տաիր վէք պէրրազ պիր Ֆիքր
ալամազ իտէք տէ, օ Բէլամըն պիր զաքսա
թէճէսսիւա էթմէսինտէն Ալլահաքի վահ-
տանիյէթէ տաիր տահա միւքէմմէլ պիր
թէսավուր թէշքիլ էտէպիլիւրիզ, զիրա
պիւլ նաթըզ զաթլար մաղամընտա քէնտի
տէրուհիսիլտէ էօյէ պիր զուվլէթ վէ էօյ-
լէ պիր մէվճուա կէօրիւյօրըզ քի, օ պիլէն
վէ պիլինէն, ազլ վէ քէլամ, սրպնիք վէ
օպնիք ֆարզլարընա մալիք, եինէ տէ
«Պէն» հիսսինտէ միւթթէհիտ պիր վա-
հիտ տիր : Անտէ թէֆրիզաթ հազիզի վէ
վահտէթ միւքէմմէլ տիր : Վէ պունտան
իսթիալլալ էտէպիլիւրիզ քի, Ալլահաա տա-
լի հազիպի թէֆրիզաթ պուլունմազլա
պէրապէր, վահտէթ տաիի միւքէմմէլտիր :
Օ նաթըզ պիր զաթ օլուպ, թէֆէքքիւր
էտէն, սէվէն վէ գուտուու օլան պիր
մէվճուա տըր, վէ անտէ թէֆրիզաթ վէ
վահտէթ միւթթէֆիզ վէ հէմահէնկ տիր :

Շու հալտա նէթիճէ էտէրիզ քի Խրիս-
թիյանլըղըն Թէպիս թաիմի վահտանիյէ-
թէ մուղալիւր օլմայըզ, պէրաք վահտա-
նիյէթի տահա եիւքոէք պիր մանտաա
թէսավուր էթմէք տիր :

Լաքին Ալլահն ատէմաէն պիլինէն ճի-
հէթի տալթ անըն իլհամընտա տէյիլ տիր.
պաշղա պիր ճիհէթ տահա վար քի՝ կէ-
լէճէք պէնտիսիլտէ պիր ազ տա անը
միւթալաա էտէճէյիզ :

Ե. Գ. Գ.

ԱՆՎԱԼԸ ՀԱԶԸՐԷ

Ֆրրգալար. — Մէմէքէթիմիզին միւս.
թաղ պէլ նասիպի թէրազիտէ թարթըլ-
մաղաա վէ թէրազինին օգու պիր եա տի-
կէր թարաֆա տէօնմէք իւզրէ տիթրէմէք-
տէ իքէն, հայաթ ը Օսմանիյէյէ տաիսիլտէն
պիր տէ ֆրրգալար մէսէլէսի զամմ օլուն-
տը : Շիմտիյէտէք եալընըզ պիր ֆրրգա-
նըն, եանի իթթիհաա վէ Թէրազընըն
ուսուր ը տէվլէթի իտարէ էթմէքտէ օլ-
մալ ֆիքրլէրէ էնտիլէ վէրիյօր իտի, զի-
րա իտարէ ի մէլլութէ թահթընտա պու-
լունան էհալինին հայաթ ը սիյասիյէսինի
պիր իսաթթ ը միւսթաղիմ իւզէրինտէ
հըֆըլ էթմէք իչիւն մուսալիֆ ֆրրգանըն
մէվճուտիյէթի էլպէմ տիր : Պու իւշ սէնէ
զարֆընտա վայթալթաա իտարէ ի էօրֆիյէ
պուլունապ պիւթիւն մէմէքէթ պիր թաղըմ
զապիլի մուսալէզէ էսալար իլէ իտարէ
օլունտա զունտան, սէֆինէ ի տէվլէթ գա-
լայա օթուրմադ թէհիլէքսինտէ պուլուն-
մաշ տըր : Շիմտի պիր մուսալիֆ ֆրրգա
մէյտանմ կէլմիշ, վէ շու սօն կիւնլէրտէ
էվէյի մուվաֆֆադիյէթ պուլունա տըր :
Օլտուգճա մուսթալաթ պիր հալ ու հէ-
յէթ քէսոյ էյլէյիպ, միւէսիւր պիր սու-
րէթտէ իչլէյէճէյինէ միտալար կէօսթէրէ-
պիլմիշ տիր : Լաքին պու ֆրրգա իչիւն
պիլիմ ֆիքրիմիզէ էն մուհիմ սիւալ
շու տըր. — «Աճէպա պու իթիլաֆ վէ
Հիւրրիյէթ ֆրրգաանըն միլլէթէ վաալարը
պու միլլէթին ինթիյաճաթ ը հազիզիյէ-
սինէ տաիր ճիտտի գանըշ նէթիճէսի մի
տիր, եօգուա մուվաֆֆադիյէթ իչիւն պիր
մէսլէք իգթիլաալ մը տըր : Էկէր սօնրաքի
իտէ, եանի պու ֆրրգանըն «Իթիլաֆ» ը
տիկէր ֆրրգանըն «Իթթիհաա» ը կիպի
պիր շէյ օլաճազ իտէ, վէ մէսէլէ անճազ
չալսսի փօսթ տալլալարը իտէ, եէնի պիր
ֆրրգանըն մէվճուտիյէթինտէն վաթան
եէնի պիր նէթիճէ մէմուլ էթմէսին : Էլան
պաշլամըշ օլան միւշքիլաթ մալսուֆ նէ-

Թիճէսինէ վարածագ տըր: Եօզ էկէր էվ-
վէլքի տահիհ իսէ, (իւմիտ էտէրիզ էօյլէ
տիր,) օ զէման պու եէնի ֆըրզա վաթա-
նըն իսէլաորնա պաիս օլարադ, մէվճուտի-
յէթինի թէպրիյէ էտէճէք տիր:

Էրմէնիսթանըն միւշիխարք. — Շար-
պի Րումէլիտէ Բիւրա չէթէլէրի թարա-
ֆընտան էրմէնիլէր ալէյհնտէ վուզու
պուլան թէարրուլաթ հէր թարաֆտան
նազարը տիգզաթ ճէլպ էթմէքտէ տիր:
Մէմլէքէթիմիզաէ պաշ կէօսթէրմէքաէ օ-
լան պու միւշքիլին մէնպար աճէպա նէ՞
տիր: Պազլլար, պուներ՝ Րուսիանըն թէշ-
վիզի նէթիճէսի սալլօրլար, պազլլար՝
էրմէնիլէր ալէյհնտէ պաշգա պիր մէր-
քէզտէն վուզու պուլան թահրիքիտաթ նէ-
թիճէսի զանն էտիյօրլար իսէ տէ, պիդիմ
զաննըմզճա պու հալ խարիճի պիր մու-
հարրիք նէթիճէսի օլմայրպ, անճադ զա-
թէն չէթէ էօմիւ կէչիթմէյէ ալլըմըշ օլան
կէօշէպէ Բիւրալէրին հիւքիմէթին ահ-
վալը հազըրէսինտէն իսթիֆատէ էթմէյէ
չալըմալարընտան իպարէթ պիր հալ տըր:
Իլանը մէշուլթիյէթտէն պէրու իտարէի
ու մուր պաշլնտա պուլուհանըար տախիլի
իսլահաթտան զիյտաէ խարիճի մէտաիլ իլէ
ուզրաշտըզլարը իչիւն իչէրիտէ զապթ ու
խտարէյէ միւհթաճ օլան զուվլէթլէր՝ էօն-
լէրինի պօշ պուլարադ քէնտի մէնֆաաթ-
լարընա խըրմէթ էթմէյէ պաշլաուրլար:
Պու Բիւրա չէթէլէրի՝ զաիֆ օլան էրմէնի
վէ Բիւրա էհաի իւզէրինէ հիւճիւմ էթ-
մէքտէն քէնտիլէրինի մէն էտէն մէրքէզի
պիր իտարէ հիտ էթմէզլէրաէ, պու հալլար
տահա չօզ տէվամ էտէպիլիր: Լաքին
«Չօզ տէվամ էտէպիլիր», տէմէմէլի ի-
տիք, զիրա պու մէմլէքէթ տախիլէն ճիա-
տի իսլահաթ իչինէ պաշլամաուրզճա քէն-
տինի պէօյիւք ուզուպէթլէր պէքլէմէքտէ
տիր, վէ պու չէյին պէօյլէ օլտուզու չուսօն
այլարըն վազըալարընտան անլալըմըշ տըր:

Իւմիտ էտէրիզ քի դապինէ պու չէյի պի-
լէրէք ճիտաի իսլահաթա թէշէպալիւս է-
տէճէք տիր:

Լաքին կէրէք սատրազամ փաշանըն
վէ կէրէք տախիլիյէ նազըրընըն մէզքիւր
վիլայէթլէրտէ իսլահաթ էտիլմէզաէ իս-
թիֆա էտէճէքլէրինի խապէր վէրմէ-
լէրի ֆիքըլէր իւզէրինտէ էյի պիր թէէ-
սիր պրազմամըշ տըր: Էրմէնիսթանտա
կէօրիւլէն պու Րահաթըզլըզլար գապի-
նէնին իրատէթինէ ֆաիդ պիր մէնպա-
տան մը սուտուր էտիյօր տէմէք իսթէ-
նիլիյօր:

Ահմէտ Րիզա պէյէ աչլըգ մէֆթուպ. —
Ինկիլթէրա մէճիսի Մէպուսանընտան
վէ Սուլհ ճէմիյէթի ալտընտան Մր.
Միլհօլանտ՝ Լօնտրատան մէճիսի Մէ-
պուսան ըէիսի Ահմէտ Րիզա պէյէ Մէս-
լիլ զազէթաուր վաուրթաուրլէ տիլտէքի
աչլըգ մէքթուպու կէօնաէրմիշ տիր: «Նա-
զարը տիգզաթընըզա վազ էյլէտիլիմ իշ-
պու մարուլաթ՝ ֆէվզէլատէ միւթէպէր
վէ հաիզի էհէմմիյէթ մէհաֆիլին թէրճէ-
մանը էֆքիտըր տըր: Արզ էթտիլիմ պու
մալիմաթ տիւշմէնլէրինիզ թարաֆընտան
մէնաֆիի Օոմանիյէ ալէյհնտէ ֆէվզէլա-
տէ միւտհիշ պիր թէէսիր իլէ իսթիմալ
էտիլէպիլիր: Ալէմի մէտէնիյէթին թարա-
ֆընըզա մաիլ պուլունան թէվլէճճիւհ վէ
մուհապպէթի զաիլ վէ էրմէնիլէրէ գարըշ
իճրա օլտան մէզալիմ միւնասիպէթիյլէ
ու մու միլիթիյանլըգ ալէմինտէ փէյտա
օլան նէֆրէթ ու խուսումէթ եէնիտէն ա-
լէվրիզ վէ պիդիմ կիպի միւրէվլիճի սուլհ
ու միւսալէմէթին պիր գաշ հաֆթատան
պէրու վիւճուտէ կէթիլտիյի տաարըն գըսմ
ը ազսմը զաիպ օլտճագ տըր: Պաիսի հի-
ճապ օլտան պու իֆշաաթա պիլնտէն՝ Իթա-
լիա՝ պիր սիւշմէնի ու մու մի տէյիլ, ան-
ճագ պի կիւնահ մազլուլ վէ մազթուլա-
րըն ինթիզամընը տըն պիր վէրիլ մա-

գամընտա թէլագդի էտիլէպիլիր: Պու խու-
տուտա հիւքիւմէթինիզ իճրաաթտա պու-
լունմալը տըր: Հէմ իճրաաթ զայէթ սէրի
օլմալը տըր: Սիզ էրմէնիսթանը պուլուն-
տուլու հալտէն իմալիս էթմէլիսինիզ:
Արնապուսալուզը սէֆալէթ վէ իզթիրապ-
տան գուրթարմալընը: Արապիսթան-
տաքի ինսան գասապըղընա նիհայէթ
վէրմէլիսինիզ: Ֆրանսա իիթիլալը քէպի-
րինտէքի ժալօպէնիլէրի պիհուտէ թաղլիս
էաէն կիլլի գօմիթէյի թէրք էթմէլիսի-
նիզ: Պախտուս իտարէի էօրֆիյէյէ պիր
նիհայէթ վէրիպ հիւրրիյէթի քէլամ վէ
մաթպուսթը տա իտաէ էյլէմէլիսինիզ:
Պունլարըն ճիւմէսի պիր ան էվէլ իճրա
օլունմալը տըր: Իմիէրաթօրլուզունուզըն
թէմամիյէթի միւլքիյէթի թահթը թէհ-
լիքէտէ պուլունույօր: Եկէր հիւքիւմէթի-
նիզ չէգավէթի մէն վէ էրմէնիսթանտա
վէ սալը եէրլէրտէ պու գասաթ չուրիշ ի-
գա էտէն ճանի, գաթիլ վէ խըրըղլարը
թէտիպ ու թէնքիլ էթմէյէճէք օլսը ի-
սէ, հիւքիւմէթինիզին իտարէի իճրաիյէ-
սինէ աալա ըրայէթ ու իթիպար գալմա-
յաճադ տըր: Բէիս էֆէնսի, պու տէտիք-
լէրիմ խուտուսունաա սու ի թէֆէհհիւմ
պուլսըմալընը: Պու տէտիքլէրիմ զայէթ
մուհիմ վէ ճիտտի տիր: Թիւրքիա՝ հալը
հաղըրտա եօլուն չաթալլաչտըղը պիր նօգ-
թատա պուլունույօր: Պէն՝ Թիւրքիայա
ֆիլիէն տօթլուզումու կէօթէրմէք իս-
թէյէն պիրի հալինտէ պիր միլլէթի մուազ-
լամանըն չանընա եաղըչըր պիր սուրէթտէ
հարաքէթ էյլէմէնիզի թալսիյէ էտէրիմ:
Արնապուսալուզտա վէ Արապիսթանտա պու
պիյասի ճինայէթլէրին ութանմալ միւշէվ-
վիզլէրինէ վէ վաթիթա ի միւտաֆաատան
մահրում օլան էրմէնիլէրին գաթիլի օլան
վահիլէրի թէրպիյէ վէ զապթա մուգթէ-
տիրսինիզ: Սիզ տլէմի աաալէթ վէ հազ-
գանիյէթէ միւրէճաաթ էտիյօրոունուզ,
հալպու քի, հալսըրը մահքէմէյէ կիլմէք

իչիւն ինսանըն էլլէրի քիրլի օլմամալը տըր:
Պէն կիլլի գափաղը սէօյլէմէյօրըմ: Սէօզ-
լէրիմի պիր տօթթ նաաիհաթլարը տէյէ թէ-
լագդի էտինիզ: Պէն սիլի փէք չօգ սէնէլէր-
աէն պէրու թանըտըղլուման, պիր պիրի-
միլէ տօթթ պուլունտուզումուզտան, պու
գասաթըզ գօնուչույօրըմ: Սիլին՝ հազի-
գաթ նէ գասաթ տճը օլտա տա նաղարը
միւթէլաալա ալաղընըղը սէօյլէյօրըլ:
Պէօյլէ պիր մէզիյէթ իպրաղը՝ հալը հա-
ղըրտա զայէթ մուհիմ տիր: Պէօյլէ պիր
մէզիյէթի եալընըզ սիլունէ տէյլ, ան-
ճազ փարլամէնթօտան տալի պէքլէրիզ:
Վաթանը Օմանինին ինհիլալ վէ ինզի-
լազտան գուրթուլմալը իչիւն պաչգա պիր
չարէ եօզ տըր: Ապտիւլ Համիտին ուտալը
խտարէսինին՝ ճիհանըն խապէրի օլմաղսը-
ղըն աէվամ էյլէմէսի միւլքին օլմալը-
ղըն սօնրատան անըյայաճաղընը եէրտէ,
չիմաի անըյայաճաղ օլսը իսէնիզ, հազը-
նըղտա տահա խալըլը օլսը: Պէն ինսա-
նիյէթ նամընա սէօյլէյօրում: Ինսանիյէ-
թին հուտուտը ճօղրաֆիսի եօզ տըր:
Թիւրքիանըն իտարէի հաղըրէսի վաթան-
փէրվէրանէ օլաճազ եէրտէ, զայէթ չիւ-
քին վէ միւտաֆաա օլունամալաճաղ տէ-
րէճէտէ աճը պիր իչ տիր: Պու իտարէտէ
միւտալսէլէ վէ թէալլիւզիւ պուլունանլա-
րըն ճիւմէսինէ խարապի վէ ֆէլաքէթ
պիր էմի մուհազգազ տըր»:

Պօղազլար մէսէչէսի.—Սօն իքի հաֆ-
թանըն բուգիւմէ ի սիյասիյաթընտա պօ-
ղաղլար մէսէլէսի խալլիճա մուհիմ պիր
մէվգի իչղալ էթմէքտէ օլմուշ տըր: Բու-
սիա հիւքիւմէթինին՝ Թիւրքիանըն չու մէշ-
ղուլ վէ տաղտաղալը աէվրէսինտէն իսթի-
ֆատէ էթմէք մազսէտիլլէ Պօղաղլարըն
աչըլմասընը, եանի, Գարա տէնիզտէ պու-
լունան Բուս սէֆալին ի հարապիյէսինին իս-
թէտիյի գէման Պուհը Սէֆիտէ չըգապիլմէ-
սինի թալէպ էթմիշ, Պապը Ալի պու թէք-

լիքի գապուլ էթալի հալտէ Բուսիաննն պունա պէտէլ Ուրմիայը Թիւրքիայա պրա- գաճաղընը պէյան էթմիշ, հաթթա Բու- սիաննն պու խուսուստա թէչէպպիւսաթ- տա պուլունմաղա գարար վէրմիշ իսիյի խապէր վէրիլտի: Պու սոն կիւնէրտէ պու մէսէլէյէ տաիր տահա մէվուգ մայիւմաթ նէչր օլունմուշ տըր: Վէ անլաշըլաղընա կէօրէ, հապիգաթը հալ շունտան իպա- րէթ տիր, շէօյէ քի, Բուսիա հիւքիւմէթի Օսմանը հիւքիւմէթինէ տօղրուտան պու պապտա հիշ պիր թէքրիֆտէ պուլունմա- մըշ օլուպ, անճաղ Բուսիա սէֆիրի՝ Սաիտ փաշանն փաղամէնթօտա, աիւվէլի մուազ- զամա իլէ իթթիֆաղար թէչքիլինէ ոայ էտէճէյինի պիլտիրմէսինտէն սէվգ օլու- նարազ, Խարիճիյէ նաղըր իլէ դայրի ըէս- մի միւսահէպէլէրտէ պուլունմուշ վէ պու միւ- սահէպէլէրտէ պաշըճա Շարգի Անասօլու շմէնտիֆէրի վէ Պօղաղլարն աչըրմար մէվուլը պահա օլմուշ տըր: Մաիւմ օլ- տուլու իւզրէ պունտան 10 սէնէ էվլէլ մէզքիւր խաթթլար հազդընտա Թիւրքիա իլէ Բուսիաննն պիր իթիլաֆը վար իտի. Բուսիա՝ պու մէսէլէնին ահվալը հաղըրէյէ մուվաֆըզ պիր սուրէթտէ թէրթիպինի վէ Պօղաղլարն Բուս տօնան հաղըրնա ա- չըզ պուլունմաղընը արզու էտէր: Իմաի, անլաշըլաղընա կէօրէ՝ Ալմանիա իլէ Ֆրանս- տանն Մարօզ իչին եափաղլարը կիպի Բուսիա տաիի մէզքիւր իքի մէսէլէյէ տաիր Թիւրքիա իլէ պիր իթիլաֆա կէլէրէք, սոն- լա օ թէրթիպի՝ ալաղատար պուլունան տէվլէթլէրէ թապաիմ՝ էտիպ թաստիգ էթտիրէճէք տիր: Շու հալաա չիմտիլը Պօղաղլար մէսէլէսինտէն պէյնէլմիլէլ պիր կիւնիւք չըզ աճաղը իհթիմալ կէօրիւնմէյօր:

Դրալ ծօրճ Տէշիքսէ. — Օն սէնէ ագ- տէմ Դրալ էաուարտըն Հինտիսթան իմ- փերաթօրը տէյու իլան օլունմաղը մէրա- սիմի թարիֆ էտիլըր իքէն՝ «Տիւննանն

կէօրէ կէլտիյի էն մութանթան պիր մէն- զարէ,» տէյու թարիֆ էտիլմիշ իտի: Կէչէն Սալը կիւնիւ Հինտիսթանն Տէլհի շէհրին- տէ վուգու պուլան Դրալ ծօրճն թաճ- լանմա մէրասիմի աիւննանն կէօղէրինի գամաշարաճազ պիր փարաղլըգտա վա- գը օլմուշ տըր: Պիւթիւն աիւննաաա Շար- գըն շաշաա վէ թանթանաղընը շամիլ օլան Տէլհի կիպի տիկէր պիր շէհր Էօգ արը: Տէլհի՝ պիր թէփէ իւզէրինտէ ինչա օլուն- մուշ, ճուճա նէհրինէ նաղըր, էթրաֆը միւհքէմ տիվար իլէ մուհաթ օլուպ, օն գափուսը վար տըր: Էսքի Մօնկուլ իմիէ- լաթօրլուզընուն պու փաթթաթիլը չիմաի միւքէլէֆ սէրայլար, ճամիլէր, գուպպէ- լէր վէ մինարէլէր իլէ միւզէյլէն օլուպ, անլէրտէքի տանաաթ վէ մօգէիք իչլէր աիւննանն աճաղլարընտան տըր: Շէհ- րին էթրոնֆը թէքիլ օրմանլըզ վէ պաղ- շէլէր իլէ մուհաթ օլարապ գափուլարտան պիրի իւզէրինտէ Էաղըր օլտուլու կիպի «էյէր գէմիւնսէ մէննէք վար իսէ պու- րաաք քր»։ Շէհրին խարիճինտէ չաղըր- լարտան իպարէթ եէնի պիր պէլտէ թէչ- քիլ օլունմուշ օլուպ, պուրատա Հինտիս- թանն ճիւմլէ փառիշահլարը, Բաճահլար, Մահարաճալար, Նիզամլար թէքիլ սալթա- նաթ վէ շաշալարը իլէ հաղըր պուլուն- մուշ տըրլար: Օրատա րուպ միլիօն էհալի պուլունուպ 31 փօսթա վէ 10 թէլէկրաֆ մէրքէղլէրի, վէ պու չաղըրտան շէհրի տօ- լաշմազ իչին 42 միլ ուզունլուզունտա պիր շմէնտիֆէր խաթթը եափըրմըշ տըր: Դրալըն չաղըրը ալթուն իչլէմէ էօրթիւ իլէ գապլանմըշ տըր:

Դեկտ. 12ինճի կիւնիւ իճրա օլունան զիյնէթին հաշմէթինի խայալ էթմէք պի- զիմ աղլըմըզըն իչի տէյիլ տիր: 300 մի- լիօն էհալինին հաքիմլէրի օլան զաթլար զրալըն հուզուլունա կէլիպ հէր պիրի թէ- պաիյէթ վէ սաաաղաթթընը արլ էյլէմիշ վէ Դրալ ծօրճ՝ անլէրին հէր պիրինէ միւ-

նասիւ պէտքով պար վերմիշ տիր : Պու ընտրի ալայտա Պարստա կայքվարը (քի Խթալիա գատար պիր մէմէքէթին փատիշահը տըր) պիր միլիօն լիրա գըյմէթինտէ միւնէվէ-րաթը իլէ, Տօրիւր Մահարաճաւը 12 դամ կապար վէ տիւնէասա էն նատիտէ ին-ճու տիգիլէրի իլէ, Ինկիլթէրանըն 2 միլի գատար պիր եէրէ հիւքմէ էտէն Հայտա րապատ Նիգուր թէքմիլ հաշմէթի իլէ, 140 սիւրիլէտէն պէրու Շահանի էսպէթինի տայապիլէն ճայիւր Մահաճարաւը ալիմն վէ էրմաւար իշինտէ փարլայարազ, Միսօր Մահարաճաւը վէ Պօփու Պէկու մը իփէքէր ինճուլէր, եագուլթար իշինտէ վարդ օլմուշ օլարազ վէ ախէր ճիւմէ տարլաւէլէր վէ հաքիմէր պու հուզուրա կէլիպ արզը սա-տագաթ էյլէմիշլէր, վէ Գրալ ճօրճը քէնտիլէրին իմփէրաթօրը հալինտէ թունը-մըչար տըր : Էթրաֆտա իտէ ինտանլար տէրեաւը սւֆուգա գատար տէրիլմիշ օ-լուպ արդըչարչար վէ պուշտան սօնրա Դրալ ճօրճ օրթատա եափըմը պիր թախթ իւղէրինէ չըգմըշվէ 100 փարէ թօփ աթըլըր իքէն 300 միլիօն քիմէնին հաքիմի օլտու-ղու իլան օլմնմուշ տըր :

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ

ԻՍՊԻՐԹՕ ԽԱՐԱՊԵԼԷՐԻ

ՏՕԳ. Ա. Ս. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

Նազլ օլմնույօր քի Ատանա վաղըսար էանտընտա պիր թաղըմ ճանիլէր պինա-լարտա սու եէրինէ կաղ հաղը փիւսկիւր-տիւպ թոթուչտուրուրըր իմիշ, պուշտն մէյտանա կէթիլիտի իտարապար կէօ-զիւմիւղ էօնիւնտէ տիր : Պրազ պու վա-զըա Օսմանը մաթպուաթը թարաֆընտան էհէմիլիթիպ պիր զուհուրաթ կիպի պիր թարաֆա տիլըլն, վարսըն Օսմանը հիւ-քիւմէթի օնու ընտրի էվրազը արատընտան չըգարըն, մէճիսի Մէպուսանըմը անը արթըզ գալա տըմալն, հաթթա պիլիմ

էրմէնի մէպուսարըմը օնու իլէ քէյֆ զէվգ վէ իլթահլարընը իսլալ էյլէմէսին-լէր, ունութտուլար. այըպ տէյիլ հա պիլ ունուսամալը, պիլիմ էօմիլմիւղ վէ հէր պիր նէֆէսիմիլ անըն իլէ մէղճ օլմնմուշ տըր, խարապտա եաչար, ֆիլան իլէ կէ-զէր, կէօզ հաչը իլէ եէր իլէրիլ : Քեաշքի տէրաիմիլ կալընըզ պու օլա իտի, չիմտի տէ իտիլիթօ ալէվլէրինէ, իշկի եանիլընա-լընա միւ պթէլա օլտու գ . շու ֆարդ իլէ քի կաղ հաղը ալէվլէրի էանտընտա է-հալի տէհէթի ֆիլան էաիլօր իքէն, չիմ-տի կիլիլօրըր, օ զէման հէր քէս ֆիլար էաիլօր իքէն, չիմտի իշինէ աթըլըյօր, օլ վաղթ պիր աֆէթ տէյու թէլազգը էաի-լիլ իքէն, չիմտի հիւրըլիթ վէ թէլազգը աստ էաիլիլօր. հագիգաթը հալտէ իտէ Ատանա տահա միւհիլք, տահա տէվամի պիր պէլայա տօղրու կիլմէքտէ տիր :

Մարտ 31 կաղ հաղարընըն իտարալ էյլէտիլի մահէլլէրտէ մուգատտէս խանէ-լէր, սէնայի վէ թիճարէթ եէրլէրի, հաթթ-թա սիւպեանըն թալիմ վէ հայաթ քէսպ էյլէտիլէրի մէքթէպ մէվիլէրինտէ պիլէ գազինօ վէ մէյխանէլէր ըէքը էաիլմէքտէ, պուրատան սաչըլան իտիլթօլար, րազը-լար, գօնհաղար, ճանաղը էաիլիլ վէ տի-վարլարա տէյիլ, ճանը ինտանլարա իէմ-ճիհ էաիլմէքտէ, մատուր վէ զէմանի պիր զիյան տէյիլ, մանէվի վէ էպէտի պիր եանըլն մէյտանա կէլմէքտէ, վէ իտարալ օլմն թաշ վէ թախթալար տէյիլ, վաթա-նըն էվլաւարը, միլլէթ պինտընըն հաղըր վէ միւսթապպէլ քէրէսթէլէրի տիրլէր : Պու աֆէթ էվիլէլքինէ րահմէթ օղուտա-ճագ տէրէճէյէ վարմիշ տըր : Պու կիւն Ատանատա 300է հաղըն մէյխանէ հիւսպ օլմնույօր քի, պուշտը հէր վաղթ էհալի իլէ տօլու օլտուզուտան, իսթ իսթէ 20շիլ նուֆուս իթիպար օլմնտա հէր կիւն 6,000 գատար ճանլար զէհըլէնմէքտէ վէ աթէչէ եանմաղ տա տըրլար, վէ պու պէլանըն գալ-

չլորնտա հիշ թելաշ էթմէտիքտէն մատա, պիր թարափտան եէնի, սիւպիւ եպնիյէլէր ետիրլուպ մէյտանա կէլմէքտէ տիրլէր :

Այելլուտուտու չիմտի գոյէրա միւնասիւ պէթիլլէ էհալիտէ կէոյա ըադը, գօնեագ գոյէրա իշիւն ֆաիտէլի իմիշ կիպի պիր թէսալվուր օլտուղունտան, էն պէոյիւք թիհարէթ իտիրթօ իւղէրինտէ գալմըլ տըր: Հալպու քի ըադը գոյէրա իշիւն աուլա ֆաիտէլի օլմատըղը շէոյլէ տուրսուն, էն մուզիրը օլան պիր շէյ օլտուղունտու տիւշիւնէն վէ թալիմ էտէն եօգ ալըր: շու միւնասիւպէթլէ իշկինին թէէսիրաթը հագգընտա էհալիմիղէ պիր գաշ սէօղ սէօյլէմէք արզուսընտայըզ:

Եվվէլա, Բագը վիւնուսը եօրան վէ թեզ եսիսէն պիր մասսէ ճիր: Իշկի աթա վուրուլան գամըլյա պէնզէր քի իւք տէֆա վուրուլտուգտա աթ գօշար, գուվվէթ վէ սիւրաթ կէօսթէրիւր, սօնրա տայանըր: Բագը վիւնուտա կիրաիլինտէ եիւրէք գուվվէթ վէ սիւրաթ իլէ իշէր, ճէվէլան արթար, եիւզ վէ կէօղլէր գըղարըր, պէյն տալի թահրիք օլունուպ, ֆիքըր տահա փարլագ վէ տահա քէսկին օլուր: Հէր շէյ փարլագ կէօրիւնիւպ, աէրալէր՝ քէյֆ, պօրծըար՝ ալաճագ շէքլինի ալըր, վէ օլ գէման իշիւն ինսան տիւնեանըն էնկին վէ գարանըզ մահալլէրինտէն եիւքսէլիպ խօշ վէ մէտուտ պիր քիւրրէ ի հալատա եաշամաղա պաշլըր: Միտէ զիյատէ իշլէմէյէ պաշլայըպ իշթահ աշլըր վէ ինսան՝ էօնիւնէ կէլէնի եէյիպ պիթիլմէք հալինէ կէլըր, եէր եէր տօյմալ: Ազալէթլէր գուվվէթ իպրազ էտիպ, ինսան գահրիման քէսիլըր, քէնտի քէնտինի կէնճ, տինճ վէ գուվվէթլի պուլուր, անը քէտիյէ իշիրտէն արսլանա մէյտան օգուր: Իշկինին վէրտիյի իւք նէշէ, ըահաթ վէ սասաթթի հիշ պիր շէյ վէրէմէզ: Իշթէ իշկիյի ճալիպ գըլան պէօյիլիւ քիւլչիլ անա թապի էտիպ, հուզուրունտա տիւշ շէօքաիւրէն խասիլէթ պու իւք թէէ-

սիր վէ թահրիքի տիր: Լաքին էյվա՛հ քի, պունլար հէփ մուվագգաթ վէ սէնաի օլտուղու կիպի, պունլարըն սքսի թէէսիրլէրի տէ վար տըր, պու գօշմատան սօնրա աղըր կիթմէք վար, եիւրիւյէմէմէք վար վէ էնճամ տուրմագ վար:

Եօլա կիթմէք իւզրէ օլան ուսթա աթլըլար եօլմուլուղա շըգար իքէն՝ աթլալընը գամըլլայըպ եօրմաղլար, զիրա պիլիլլէր քի՝ օ հալտէ անճագ պիր իքի սասաթ կիտիպ սօնրա եօլտա գալաճագլար տըր, տահա ֆէնսաը շու տըր քի՝ շայետ եօլտա պիր թէհլէքէ օլա, պիր խըրսըղա եա գաթիլէ թէսասիւֆ էյլէսէյէր, արթըգճան հալի իլէ վուրտուգլարը գամըլլար ֆաիտէ էթմէղլէր, վէ տիւշմէն զալէպէ էյլէր, զիրա աթ եօրղուն տըր: Խասթալըզլար, խուսուտա գոյէրա կիպի պիր տիւշմէնին հիւճիւմիւ էնսալընտա վիւճիւտ լաղըմ՝ տըր քի, գօնեագ եա էմսալի իլէ գամըլլանըպ տիւշմէնին էլինտէն գաշլըրըսըն: Փագաթ էյ հէր կիւն մէյխանէ քէօշլէրինտէ վիւնուտա գամըլլար տէօշէյիպ գօշաուրան աօթթլարըմ, տիւշմէն կէլտիլինտէ նէ՞ իլէ միւտաֆտա էտէճէքսինիւզ, հիտապ էտիյօ՞րմուսունուզ: Իւք ագշամըն պիր գաշ սասթլարընտա քէյֆ, սիւրաթ վէ գուվվէթ իլէ չարփան եիւրէքլէր կէճէնին սօնունտա վուրուլմուշ գուշար կիպի չըրփընմաղա, վէ իշինէ տօլան գանը վիւճիւտէ սէվգ էթմէք իշիւն շապալամաղա պաշլար: Սասաթթի եէրինէ տէրտ, գուվվէթ եէրինէ ըէլսալլէթ, խասլաթ եէրինէ հագիգաթ գաիմ օլուր:

Էօմրիւն իւք ագշամընտա սէքիպ սըշլայան, պաստըզլարը եէրի տիթրէտէն տիղլէր՝ թէզ սօնրա թիթրէմէյէ պաշլար, էօմրիւն պահարընտա չէլիք օլան գօլլար կէվշէլիպ պիր գատէհի թուլթամաղ օլուրլար, չիւնքի չօգ գօշտուլար, չօգ գամըր եէմիշ տիրլէր վէ տայանմըլ տըրլար:

Եազը՝ դ. քի, պու կիւն չօգ էօմրէր հազիգի էօմրէր տէյիլ, եիւրիւյէրէք եաշամագ տէյիլ, անճագ սիւրիւյէրէք սիւրիւյէրէքէք եաշամագ տըր: Զահիրէն սաղլամ ամմա տէրունէն չիւրիւք, զահիրէն կէնճ ամմա հազիգաթէն իխթիյար, կէօրիւնիւչտէ փարյագ, ամմա պաթընէն դարանլըգ օլան քիմնէլէր նէ գատար չօգ տըրյար, չու էօմր սէյեհաթընըն իլք խաթվէլէրինտէ ազըրլաչլալ, մէնզիլէ եէթիյմէզտէն եօլտա գալանլարըն սայըսը եէթիյնէրտէն տահա չօգ տըր:

Ունութմայընըգ քի հէր պիր շիտտէթին պիր աքսի հալի վար, հէր գօշմանըն պիր եօրուլմասը վար, վէ իլք մէնզիլէրտէն իքի սաաթըլգ մէսաֆէյի պիր սաաթտա գաթ էտէնլէր էնճամ տայանլալ տուրուլար: Էյ գօլէրայա վէ հէր պիր իլլէթէ գարչը վիւճիւտըն միւտաֆաա էթմէսինի իսթէյէն տօսթյարըմ, իչկի իչմէյին վէ պրաղըն քի թապիաթ հագիգի գուվէթի իլէ գալըն վէ եիւրիւսիւն:

ՆԻՉԻՆ ՊԱՉԸԼԱՐ ՏԻՆՍԻՉ ՕԼՈՒՅՈՐԼԱՐ

ՎԵՐ. ՅԱՐՈՒԹԻՆ ՅԱԿՈԲԱՆ, ՍԱՐԹԱ

Կէօրիւյօրըգ էօյլէ քիմնէլէր քի՝ Ալլահն վարըղընա, իտարէսինէ վէ ճանըն էօրիւմիւզլիւյիւնէ ինանմայօրլար: Պու իթիգատսըղըգտա օլան քիմնէլէր հիւրիյէթ իլան օլունմազտան էվվէլ քէնտի էֆքեարլարընը քէթմ էտէրլէր իտի, լաքին պու եազըն պիր դաչ սէնէլէրտէն պէրու հիչ պիր շէյէ ինանմատըղլարընը պիլափէրվա պէյան էթմէքտէ տիրլէր: Ալլահն մէվճուտիյէթինէ իման էթմէք իչիւն գուվէթի տէլլիլէր վար իքէն, պազըլար նի՛չիւն ինանմայօրլար: Պու սիւալա պիրտէն պէլքի չու ճէվապ վէրիլէպիլիւր՝ եանի ինսանի գալպին ֆէսատը տըր: Լաքին պու քեաֆի սէպէպ տէյիլ տիր, վազաա գալպի ինսան պօզուգ վէ ֆատիտ տիր, լաքին հիչ պիր քիմնէ զօր իլէ

տինսիլ էտիլմէզ, ատէմին իրատէթինտէ էօյլէ պիր գուվէթ վար քի՝ իսթէրսէ տինլէր իսթէմէզսէ հազիգաթա գարչը գօր: Դալա ֆէսատը ինսանտան պէլքի պու էօմրտէ պիւսպիւթիւն տէֆ օլմայաճագ տըր: Իմտի պաչգա սէպէպլէր տէ պուլունմագ կէրէք տիր: Տինսիլիլին պիր սէպէպի տէ վալիտէյն եախօտ տահա աչըղը վալիտէլէր տիր: Ատէմ տիւնեայա կէլտիլինտէ հիչ պիր շէյ պիլմէզ, իլք պէօյիւք խօճատը քէնտի վալիտէսի տիր, չօճուգ անճագ պիր պէյալ եազըսըգ քեազըտ վէ հազըրլանմըզ պիր թարլա տըր: Վալիտէսի տիր պու քեազըտա եազաճագ քեաթիպ վէ թօխուր սրչան էքինճի: Օ նէ եազար վէ նէ էքէրսէ իլլէթ օ մահվ օլմալ: Էյէր Տիմիթէտուն վալիտէսի էվնիքէ կիպի էմզիրտիլի սիւթ իլէ պէրապէր հազիգաթ վէրիւր, վէ Ալլահ վէ ծուռն ճէլի սըֆաթլարը հազգընտա անը թալիմ էտէրսէ իւմիտ օլունուր քի, մէյտանա Տիմիթէտլար կէլէճէք:

Օգոտիլնոս Հայրապետ նէ գատար տա եանլը եօլարտա պուլունտու իսէ տէ, տինտար վալիտէսինին ծուռն գալպինէ եազաղը հազիգաթլար ծուռն թէվպէսինէ վէ զայէթ իմանտար օլմալընա վսաթա օլտու, անճագ էտէֆ էտէրիլ քի՝ պէօյլէ վալիտէլէր չօգ տէյիլ տիր:

Պիր սէպէպ տէ մէթէպլէր տիր: Վար էօյլէ մէթէպլէր քի, տնլէրտէ տիրլիւ իլմէր վէ լիտանլար էօլլէալիլյօր իսէ տէ, Բիթապը մուգատտէս թալիմի հօգ տըր, պու իսէ իլմէրին էն զըյմէթիւսի իքէն խօր կէօրիւլիւն տիր: Պիր մէթէպ խօճատընա սօրտում քի՝ «Մէթէպիլիլտէ Բիթ. մուգատտէս տէրսի տէ վա՛ր մը» Օ տէտի, «Պէն քէնալիլիլիմտէն Բիթապը մուգատտէս տէրսի պաչլատըմ, լաքին միլլէթին միւթէպլէրլի մէթէպի թէֆթիլ էթմէյէ կէլտիլլէրինտէ պանտ թալիլ էտիլ, «Վալթը պօշունա կէլիլի-

յօրսուն, պու Գիթ. մուգատտէսին պուր-
տա լուզումը եօգ տըր,» տէտիլէր, վէ
պէն տէ թէրք էթմէյէ մէճպուր օլտում:»

Պաղըլարըն իմանալ օլմալարընըն պիր սէ-
պէպի տէ քիլիսէլէրտէ օլունան Քէլամ
Ուլլահըն անլաշըլմամասը տըր:» 50—60
եաշընտա վէ տահա զիյատէ սիննաէ քիմ-
սէլէր վար քի, պինլէրճէ տէֆալար քի-
լիսէյէ կիթմիշ տիրլէր, լաքին հիշ պիր
շէյ անլամամըլար տըր: Պէօյլէ քիսէլէ-
րին պէշ օն տանէսինի պիր տինսիզ տիլ-
պաղ քիմսէ չօգ սուհուլէթլէ քէնտինէ
ճէլպ էտէպիլիր: Սիլահսըղ վէ գուվլէթ-
սիզ պիր քիմսէ պիր էշգըյատան փէք
գօլալըղ իլէ սօյուլուպ չըսըպաղազ գալ-
տըղը կիպի, պիլիսիզ օլան պիր տտէմ
տէ պիր տինսիզ թարաֆընտան զօլալըղ
իլէ իմանընտան սափտըլըլա պիլիր:

Նիշէլէրին իմանալ օլմալարընա էն
գուվլէթի տէպէպլէրտէն պիրի տէ իման
էթմէք իսթէմէտիլէրի տիր: Չիրա հա-
զիգաթը արայան քիմսէ քեաինաթտա
աշըգ թարղտա Ալլահըն վարըղընը միւ-
շահատէ էտէպիլիր, պու Ֆիքրի Պօղոս
լէսուլ Բօմա. 1, 19—21 տէ էյի իզահ է-
տիյօր: Ալլահըն վարըղը, գուվլէթի,
էպէտիլիյի թէղպիւրաէն միւնէղլէն օլ-
մասը ամէլլէրինտէ կէօրիւնիւյօր, շէօյլէ
քի՝ հիշ պիր ինսան ինսանմաաղը իշիւն
թէպրիյէ օլունամազ: Հազիգաթէն ի-
մանալըղ ազըլտան տօլմաղ անճազ իս-
թէքսիլիքաէն տիր, վէ պուլնարա սա-
հիպ ի Մէզմուր «Տիվանէ տիր» տէր: Իմաթ
իսթէրսէք քի վաթանըմըղ հազիգաթէն
մուգատէս օլտուն, էն զիյատէ լաղըմ օլան
շէյ վալիտէլէրին իման իլէ տօլու օլմալարը
տըր: Մէքթէպլէրիմիզտէ իման թալիմ օ-
լունտուն վէ Գիթապը մուգատտէստէն տէրս
վէրիլսին, քիլիսէլէրիմիզտէ Ալլահըն քէ-
լամը անլաշըլը լիտանտա վազ վէ թալիմ
էտիլսին, մէքթէպէ թալին օլունան իսճա-
լարըն եալընըղ իմ սահիպի օլմալարը քեա-

ֆի սալլըմայըպ տինլի վէ իմանըլ ֆա-
ղիլ քիմսէլէր ինթիլապ օլունտուն, օլ
զէման նիշէ մէպէքլէրին, եանի սօսիա-
լիզմին, Անարշիզմին, Կուսակցութիւնը-
րըն վէ չօգ սայիր մէպէքլէրտէ օլանլարըն
խայալ էթտիլէրի իսլահաթ վէ միւսա-
վաթ, վէ հաթթա օնլարըն զանն էթտիլ-
լէրի նիզամլար վէ գանունլար իլէ իճրասը
միւքքին օլմայան էյլիլէր մէյոտանա կէլիր:
Ալլահա վէ ճանըն էօլիւմիւղիւլիւնէ վէ
հէր շէյի վէ հէր էյլիլի իճրա էտէպիլէն
պիր րահիմ վէ հէր շէյի գատիր ալիմ վէ
մուգատտէս Ալլահա ինանըպ օնու պիւ-
թիւն գալպ իլէ սէվմէքտէն հուսուլա կէ-
լիր: Օլ զէման տէհէթլի մուհարէպլէր
օրթատան գալգար, օլ զէման հիշ պիր
իճպար օլմայարազ ատէմլէր եէքտիլէրի-
նի սէվլէրէր, վէ գայըլըլար վէ արսան
ինէք իլէ վէ գուրա գուզու իլէ պիլիքտէ
սաքին օլուլար: Վէ տին վէ իման սա-
յէսինտէ ալթուն տէվր կէլիլի օլուր:

ՀԻՒՍՆԻ ԱԹՎԱՐ

ՏՕԳ. ՃՕՐՃ ԷՔՍԷՔՃԵՆ, ՄՈՒՏԱՆ

Հիւսնի աթվարըն էհէմմիյէթի: Հէ-
յէթ ի իճթիմաիյէյէ տախիլ օլան հէր
պիր ֆէրտ ատապը ումումիյէյէ լիայէթ-
լէ միւքէլլէֆ տիր: Անըն իշթիզա էթտի-
լի րէամ ու ատէթլէրի վազ ու հարա-
քէթլէրի հէր ատէմ պիլմէք կէրէք տիր:
Ատապը զարպիյէ մուճէպինճէ եէվմիյէ
իճրա էթտիլիմիլ րէամի թէհնիյաթը էլէ
ալալմ: Շափգա կիյէնլէրիմիլ, թանը-
տըղլարը պիր քիմսէյէ րաթ կէլտիլէ-
րինտէ շափգալարընը եօգարըյա գալտը-
րըլար, պիր հապանճը քիմսէյէ թազ-
տիմ օլունտուղա մուղտա, պաշըմըղ ա-
շաղըյա էյէրիլ, օտամըղա պիր միւսաֆիր
կէլտիլինտէ ալալա գալգալըղ, գափու-
մըղըն վէ հա փէնճէրէմիլին էօնիւնտէն
պիր տօթ կէշաիլինտէ էլլէրիմիլի սալ-
լարըղ, պիր գատընլա էլլէշաիլիմիլտէ
էլտիվէնլէրիմիլ չըգարըլըղ: Ատապը

շարգիյեաէ իսէ, պիր միւսաֆիր պիր խանէյի զիյարէթէ կէլաիյինտէ գունտու-
րալարընը էվին էշիյինտէ չըգարըպ պրա-
գըը, պիր Սիպէրիա եէրլիտի պիր Բուս
աաըլզատէսինին հուզուրունտա պուլուն-
տուզունտա թօփրազլարա սիւրինիւր,
հէփ պունլար քէնտիլէրինճէ աաարը հիւր-
մէթտէն տիր:

Պու աաաթըն պիրէր աաը վար տըր,
թարիխի ալէմտէ կէօրիւտիւյիւ իւզ-
ըէ, էպրի Բօմալլար իւահ ու հաքիմ-
լէրինին հուզուրունտա չըգարըպ պրա-
գալարընը գալարըպ պաշ աշըգ տու-
րուրար իտի, պու իթաաթա նիշանէ
տիր: Պաշ էյմէք պիր իզհարը ուպու-
տիյէթ տէմէք տիր: Գալգըպ այադտա
տուրմագ իսէ հիւրմէթէ ալամէթ տիր:
Օ հալտէ բաոիմէի սէլամ էսասէն ֆէ-
րաիզի սինիյէ վէ եա գուրունը վուս
թայա մախսուս գալաիտի զարիպէտէն ա-
լընմըշ տըր: Հէփ պու տէտիքլէրիմիզաէն իս-
թինթամ օլունուր քի, սէլամ ալըպ վէր-
մէք, ինքեարը նէֆս էսասը իւզէրինէ
գուրունըշ տըր:

Պիր ազ տահա թէվսիի պահս էտէ-
ճէք օլուրսագ, հիւսնի աթվար ինքեարը
նէֆս, թէվազու, նէզաքէթի թապ վէ
ղէրաֆէթի քէլամ կիպի խէստիլի մէմ-
տուհէտէն միւրէքքէպ տիր տէյու թա-
րիֆ էտէրիզ: Հիւսնի աթվար սատէճէ
նէզաքէթլէ պաշ էյմէքաէն, վէ եա կիւ-
ղէլ լաֆ սէօյլէմէքտէն իպարէթ տէյիլ
տիր: Պիր աաէմ հէփ պունլարը պիլիր
վէ եափար, վէ լաքին տիկէր ճիհէթտէն
խօտպին, խոյսուզ վէ եալանճը օլուր.
էօյլէ պիր քիմսէ հիշ պիր ղէման հիւսնի
աթվարա մալիք, էյի պիր աաէմ սըֆէ-
թինտէ կէօղէտիլմէզ: Հիւսնի աթվար
սըրֆ խարիճի աաէթլէր, վէ ղահլիրի ա-
մէլլէրլէ թագտիր օլունմազ: Հիւսնի աթ-
վար աալէն էյի օլան պիր թապիաթըն
սէմէրէսի տիր: Տօյրու վէ եիւքսէք միւ-

թալաալար պիր ֆիքրին էյի թէրպիյէ օ-
լունտու ղունա տէլալէթ էթաիքլէրի կիպի,
էյի պիր ամէլ ապլնտա նէ գաաար տա
էհէմիյէթսիզ օլսա, միւնասիպէթինտէ
իճրա էտիլէն պիր վաղ ու հարէքէթ է-
սասէն նէ տէրէճէտէ մանասըզ պուլունտա,
հագիզի պիր աաէմին, ճիտտի պիր գա-
տընըն աֆիֆ ու հալիմ թապիաթընը
կէօթէրիր: Ինսան աթվար ու աաա-
պըյլա թարթըրը, թագտիր էտիլիր:
Հիւսնի աթվարտան տիր օլան պիր քիմ-
սէ, իթիպարտան տա սադըթ տըր: շա-
յանը էհէմիյէթ տէյիլ տիր: Պիր աաէմ
Մէզօֆանիթի գաաար լիսան աշինա, նա-
փիեէր տէրէճէսինտէ ճէսուր, Բօքրֆէ-
լըր մէրթէպէսինտէ պէնկին, Տարվին
գաաար իքթիշաֆաթը իլմիյէսի իլէ մէշ-
հուր օլսպիլիր: Վէ լաքին պէօյլէ պիր
քիմսէ սէօյլէր իքէն փէլթէքլէրսէ, տիշ-
լէրինի սիւքէրսէ, փարմադլարընը օյնա-
տըրա, հէյէթի իճթիմաիյէ արա-
սընտա նէ գըյմէթի օլսպիլիր: Այնի
սուրէթլէ պիր գաաորն, հէլէնա գա-
աար տիւպէր, էլ իշլէրինտէ հիւնէրլի,
վէ էյի թապիաթըլ օլսուն, պէօյլէ պիր
գաաորն, լիւզումընտան զիյաաէ եիւքսէք
պիր սէյլէ գօնուշուրա, թաաամ եէր ի-
քէն չաթալ եէրինէ պըչաղը ապլնտա
կէօթիւրիւրսէ, անըն կիւզէլլիյինէ, հիւ-
նէրինէ վէ թապիաթընըն էյիլիյինէ քիմ-
էհէմիյէթ վէրիր:

Սէսին եիւքսէք փէրտէլի օլմասը, պիր
աաէմին փարմազլարըյլա օյնամասը, տի-
լինի ազղընտան տըչարը չըգարըպ սար-
գըթմասը հէփ ֆէնա աաէթլէր տիր:
վէ լաքին պունլար պիր ֆէրաին հէր հալ-
տէ էյի վէ եա քէօթիւ օլուրգունը կէօս-
թէրմէղլէր: Պէօյլէլէր էյի պիր հէյէթի
իճթիմաիյէ արասընա գապուլ օլունմազ-
լար, պունտա սէպէպ իսէ չախսէն ֆէնա
օլուրգալարը տէյիլ, անճագ պիր թագըմ
մէզմում քէօթիւ աաէթլէրէ իւլֆէթ

փէյտա էյլէմէլէրի տիր : Էյի պիր թա-
պիաթտան նէզաքէթ թէվէլլիւա էյլէր ,
ֆէնատան իսէ նէզաքէթ սիզլիք : նէզաքէթ ,
թէվազու ինքեարը նէֆա վէ նէճապէթ
կիպի ֆէշաիլի տախիլիյէնին թիմսալը
խարիճիսի տիր : Պիր տտէմին հիւսնի
աթվարը , անըն բուհունա շէհատէթ էյլէր ,
լազըրսըր փաք օլուր , չիւնքի հայաթը
թէմիզ տիր , տիւչիւնճէլէրի տօղրու օ-
լուր , չիւնքի ամալը միւսթաղիմ տիր ,
թաւր ու հարէքէթլէրի նագիք օլուր ,
չիւնքի գալպի փաք տըր , հազիգի պիր
քիմաէ , ատապընը լաֆ իլէ տէյիլ , ամէ-
լէն կէօսթէրմէյէ չալըջըր :

Ս Է Յ Յ Ա Ն Ա Թ Ը Մ Տ Ա Ն

վեր. 3. Ս. ԵՐԱՆԵԱՆ , ԱՖԻՐՆ ԳԱՐԱ ՇԻՍԱՐ

3.

Ատանատա , եանմըշ վէ թէքրար ինչա
օլունմաշ պինալար արաաընտա Փրօթէս-
թան քիլիսէ պինալը տախի զըյամ էյլէ-
միշ օլուպ , իւզէրինտէն կէչէն աթէչի , վէ
վէ անը եագան խուսումէթի ունումմուշ
օլարագ , պիր ֆէնէր գուլէսի կիպի , վի-
րանէլէր արաաընտա պօյ կէօսթէրիյօր վէ
էթրաֆընտա պուլունանլարա՝ « Հազիգաթ
էօլմէլ , իհեա էաւեր , երգմաղ , մութլագա
եափար , Սիօնուն սօն շէրէֆի էվլէլքին-
տէն զիյատէ օլաճագ տըր , » տէյու իլան
էտիյօր իտի :

Բէզա , մէմէքէթիմիզ էհալիսինին սայ-
ղըրը վէ գայլըրը թաղըմընըն , աուլ վէ
էօքսիւզ պրագտըղը պիշարէլէրին հիմայէ-
սինէ քէնտի քէնտիլէրինի վաղֆ էյլէյէն
էճնէպի տօսթլար միյանէսինտէ Միս
Ուէպ տախի շայանը թագտիր տիր : Միւ-
մաիլէյհա բուպ ասը գատար Ատանա գըղ-
լար մէքթէպինտէ խըտմէթ վէ ըիասէթտէ
պուլունտուգտան սօնրա , օրթատա պրա-
գըրմըշ օլան էօքսիւզ գըղլարտան պիր
խայլըրնա վալիտէ օլարագ , անլէրի խայր-
խահան տայէսինտէ եայլա վէ պաղլարա

կէօթիւրիւպ պէսլէյօր , վէ սըհհէթլէրինի
սիյանէթ էտիյօր իտի : Ատանատա կէչիւ-
տիյիմիզ կիրակինին սապահընտա շէհրտէ ,
վէ էօյլէտէն սօնրա պաղտա պիր չօգ եէ-
թիւմէլէրէ վէ պաղըրլարա քէլամը վաղ
էյլէտիր : Ատանատան միւֆարագաթ իլէ
Չէօքմէրզիմէնէ միւթէվէճճիհէն հաքրաքէթ
էթաիք իսէ տէ , արթըղ շմէնտիֆէր եօգ ,
եօլլար օվա վէ զայէթ սըճագ օլտուլուհ-
տան , Համիտիյէյէ գատար պիր արապա
պուլտուգ , ֆագաթ օլ իսմ , (Համիտիյէ
իսմի) պիզի իսաֆէ էտիյօր իտի : չիւնքի
օրտսը տախի , Խրիսթիյան մագթէլէլէրին-
տէն պիրիսի օլմաշ իտի : Կէճէ եարըսը
օլ մէտհուշ մահալէ եէթիչմէզաէն , ճիհան
նէհրինին Միսիս քէօփրիւսիւնտէն կէչմէք
իճապ էտիյօր իտի : Կէրէք էօթէտէ Հա-
միտիյէ շէհիտլէրիմիզին ճէսէտլէրի , կէրէքսէ
Միսիս քէօփրիւսիւնտէն աթըլան Խրիսթի-
յան ճէսէտլէրինին պու քէօլլիւ ալթըն-
տան կէչիւ կիթտիլինի խայալ էթաիքճէ
ճէսէտիմիզ տիթրէյօր իտի : Լաքին հա՞նի
օլ գան փիւսկիւրէն էհալի : Միսիս , Հա-
միտիյէ կիպի եէրլէրտէ , Խրիսթիյան գալ-
մայընճայատէր թէմիզէլէն եէրլէրտէ պու
կիւն սիւքիւնէթ վէ տալիշ վար : Բում վէ
Էրմէնի թաճիլլէր վէ մուհաճէրլէր էվլէլ-
քինտէն զիյատէ օրապարը տօլտօրմուչար
իտի : Պիւթիւն սէյյաշտիթըրը 77 կիւն
սիւրիւպ ալթը վիլայէթի կէզաիք իսէ տէ ,
համա օլտուն հիշ պիր զիյան վէ թէսալ-
լութա բասթ կէլմէրիլ տալիմէն ալտէթ
էտէպիլտիք , ամանսըղ տաղլար իլէ իման-
սըղ թէվիլէրտէն՝ սիւսհուրը վէ Խրիսթի-
յան գաթըրճըլար իլէ եօճուլուգ էթաիք :
Հա՞նի օլ զալիմէր վէ եաղմակէրլէր , ան-
լէ՞ր մի եօգտա Էրմէնիլէ՞ր մի թէպսիլ օլ-
տու : Հէր քէն թամմ էսքի ատէմ՝ օլուպ
թէպտիլաթ , եօգ սալթ անլէրի պիրիպի-
րինէ չարփան ինտաֆսըղ գուվէթլէր կիլ-
լէնմիշ տիրլէր : Իսլամ Խրիսթիյան պիրա-
տէր կիպի պիրլիքտէ իշլէյիպ եաշայօրլար

վէ պիտիպիտինն եիւղիւնտէն խայր կէօ-
րիւյորլար: Սօրույորում, «Իղթիշաշտարի
ատէմէր հա՛նկըլար տըր», ճէվապ ալըյօ-
րում, «Իշթէ պու ատէմէր:» Նէ՛ պէօյիւք
թէպտիլթ: Կիւզէրկեհահա տիւշն եէր-
լէյա՛ն՝ եանմըշ էվէր պաղիյէսի, սէօնմիւշ
օճաղլապա, Կիլիկիա օվասընտա Ատանա վի-
լայէթիւնտէ քիւլէ թահվիլ օլմուշ եէրլէրէ
պաղըյորում՝ աղլայորլար: Գատիւմ շէնլի-
նի խաթըրլայորում պէնիւմ աէ աղլայաճա-
ղում կէլիյօր: Լաքին արթըղ «Կեափուր,
Խընղըր, վուրուն, գըրըն», աէմէյօրլար: Իւշ
սէնէ ազտէմ երզտըղլարը վէ եազտըղ-
լարը խանէլէր վէ պինալարը Խրիսթիյան-
լար երինէ եափալըրլայօրլար վէ Իսլամ սօսթ-
լարըմըղ սա օլ պինսըստա Խըղմէթ է-
սիյօրլար: Էհալինն եէկաիկէրէ պու գա-
տար եաղըն պուրնուպ զայյօր գարըն-
ճա կիպի հէփսինն պիլլիքաէ պինա էթ-
տիքլէրինէ պաղըյօրում՝ գապահաթը քիմէ
պուլաճաղըմը անլայամայօրում: Պու կիւն
ինսաֆը պուլունուպ՝ եարալը քէօփէրլէրէ
պիլէ զիֆթ վուրարապ թէտափիյէ սայ
էթմէքաէ, վաղթընտան էվիլէ հայլայա
կէլէն՝ լէյլէքլէր սօղուգ վէ գարտան շէհ
վէ չարլուլարա տէօքիլէրէք, աճ վէ ու-
չամաղ օլտուգ տա, ծիլարա խուսուտի մէու-
քէն վէ թաամ թէտարիքի իլէ սիյանէթ
էթմէքաէ տիրլէր: Պու հալլարա վէ շու
քիմսէլէրէ պաղըյօրում, «Աճէպա այնի
ատէմէր 16 վէ 3 սէնէ ազտէմ պու գա-
տար մէգալիմէ նասըլ օլտու սա ճիւրաթ
էթտիլէր», տէյօր խոխմ: Խայր, պու իշ
պու ատէմէրին քէնտի իշի տէյիլ տիր,
սալթ իղֆալ էտիլմիշ, թէշվիլ էտիլմիշ
պիշարէ քիմսէլէր տիրլէր: Եինէ տէ պի-
սուշ էօլէնլէրին աղիլ գանլարը Աբելինքի
կիպի, ատալէթ տէյու ֆէրեատ էտիյօր:
Էօքսիւղ գալմըշ սապիլէրին ֆիղանլարը,
վէ կէնճ իքէն սուլ գալան գատընլարըն
կէօղ եաշլարը Ալլահա արղ էտիլիյօր խաի:

Տ Ա Վ Է Թ Ի Մ Ի Զ

ԵՓՍ. 4. 1-2

ՎԵՐ. 3. 9. ՊԻԼՊԻԻԼԵԱՆ

2.

Վէ լաքին աճէպա միլլէթիմիլ պու
տալէթինի թագտիր էթմի՛շ մի: Դէմայլը
էսէֆլէ տէրիլ քի էթմէմիշ ալր: Պու
պապաէ օ գատիւմ Խորայլ զալմընըն
տիւշմիւշ խաիյի իքի պէօյիւք խաթայա
տիւշմիւշ տիր: Պիրի՝ Խրիսթիյանլըղըն էօ-
ղիւնտէն զիյատէ գապուղը մագամընտա
օլան մէրասիւմ վէ ային ու ատէթէ տահա
զիյատէ էհէմմիլէթ վէրմէքլէ, մալիք օլ-
տուլու Խնճիլին նուր վէ հաղիլաթլարընը
խարիճէ իղհար էտէմէմիշ տիր: Էսարէթ-
տէն ալտէթտէն սօնրա եէհուտիլէր այնի
եօլտա ըիվայէթ վէ մէրասիմէ օլ գատար
էհէմմիլէթ վէրտիլէր քի, շէրիաթըն տահա
մուհիւմ վէ ճանլը օլան մաթլուպաթընը
իհմալ էթմէքլէ, տիւնեայա նուր օլմագ-
տան տուր օլտուլար: Տիկէրի՝ Սիլլէթիմի-
ղին տալէթի մանէվի իքէն՝ անը սիյասի-
յէթէ թէպտիլ էթմէքլէ, ունուտուլմալ
վէ թաղմին գապուլ էթմէլ ֆէլաքէթ վէ
սէֆալէթլէրէ եօլ աշմըշ տըր: Եէհուտի-
լէր՝ այնի խաթայա տիւշմէքլէ, Բապալմը-
ղըն հէր ճէհտինէ ըաղմէն, պու խուսուտ-
տա օլ գատար խարար էթտիլէր քի, էն-
նիհայէ Բօմալլարըն զըրճընա եէմ՝ օլա-
րուգ, պին պիր ֆէլաքէթ վէ սէֆալէթլէ-
րէ կիրիֆթար օլտուլար:

Իշթէ միլլէթիմիլ քէնտի տալէթինէ
պու վէճհլէ սասըղ պուլունմաթըղը պիր
սըրատա, մուգտտտէրի իլահի Խնճիլի քի-
լիսանըն զուհուրունա մէյտան վէրմիշ տիր,
թա քի անըն վասըթասըլլէ պու աիյար-
տա մէլէրիւթ Ուլլահը սապիթ գըլսըն:
Վէ լաքին աճէպա պիլ Խնճիլի օլանլար
տալի տալէթիմիլ թագտիր էթմի՛շ մի-
լիլ: Էսէֆլէ տէմէլիլիլ քի պիլլէր տալի
տալէթ օլունմուշ խաիլիմիլ տալէթի լա-
յօղը վէճհ իւղրէ թագտիր էթմէմէքտէ-
լիլ: Պու՝ շու պիր գաշ խուսուլարտան
աշիքեար տըր զանն էտէրիլ:

1. Քիլիսալարմըզ՝ ումումիյէթլէ պու-
կիպի պիր տալէթլէրի պուլունտուլունը
լազըմ՝ օլտուզու գաւաար պիլմէյօրլար: Անըն
իշին քիլիսաճա իշլէրիմիզ միւսթագպէլէ
նազարէն տէյիլ, անճագ հալը հազըր ի-
շին, սալթ կիւն կէշիրմէք իւզրէ վէ օ տա
կէվլէք վէ նազըր՝ եօլլարտա թէրլթիպ
էտիլիյօր: Մէլէքիւթ Ռիլահըն թէրլագ-
դըրը վէ պու տիյարըն իւլլաթը՝ ճէմաթթ-
լարմըզըն գալպինի զապթ էթմէմիշ իտի-
յինտէն տիր քի, ինճիլի իշին քէսպ ի
գուվլէթ էթմէսինէ սայ ու զայրէթ սարթ
էտէճէք եէրտէ, մէնֆաաթը շախսիյէ
րուհու վէ պիր չօգ միւնաղապար անըն
զաաֆիլէթ վէ թէտէննիտինէ սէպէպ օլ-
մուշ տրի:

2. Իլէրի կէլէն զիւրրիյէթ ումումէն տին ու տոյանէթէ կէրէյի դասար է- հէմմիյէթ վէրմէմէքտէ տիր : Պու իսէ նի- չէլէրին ամէլի էօմիրնտէ միւշահատէ օ- լունան թագվասըզըգասա , տինի մէսէլ- լէրէ սօլուդ պագըլլ, քիլիսատան ուղագ- լաշմալարընտա, վէ մուզիրը ֆիքըլէրէ տա- հա եագըն կիթմէլէրինտէնտէ զահիր տիր :

3. Պու սօն կրննլէրա՛յ Մայր Եկեղեցիյէ կէրի տէ՛սնմէք մէյլ ու արգուսու : Պու կիպի պիր արզու՝ գատիմ՝ քիլիսամըզ վէ սաիր օ կիպի . քիլիսալար իլէ , Ինճիլի . քիլիսա մէյանէսինտէ , օլան հաւաւի Փարգը պիլմէմէքլիյին վէ Ինճիլի . քիլիսալարըն միլլէթ վէ վաթմահա իֆա էթմիշ օլտուլու խրոմէթլէրի թաղտիր էթմէմէքլիյին նէ . թիճէսի տիր : Պու կիպի խուսուսաթ պիզիմ իչիւն մուճիպի էսէֆ հայլէր իքէն աճէպա պիլզ տալէթիմիղէ սատըզ օլմագ իչիւն նէ՞ էտէպէպիլիրիլ :

1. Տավելթիմիզի թող տիր էաիպ ինճի-
լի քիլիսալար հալինտե մելլճուտիյէթ մապ-
սէտիմիզե սահիպ օլմալլըյոյ :

Իշխմիդ պիր միլլէթ մէյաւանա կէթիր-
մէք տէյիլ, իլլա մուգատտէր ի իւահինին
եւտինաէ պիր վապրթա հայինաէ պու տի-

յարաւ նուր ռմագ տըր : Պու տալէթիմի-
ղէ էյիծէ սարըլըպ, անա էղհէր ճիհէթ
սատագաթ իպրագ էթմէք լաղըմ տըր :
Պունուն իչիւն պիղի մէսուիլէթ վէ իմ-
թիյազըմըզտան այրւածագ օլան հէր շէյէ
մուգալէմէթ էթմէք կէրէք տիր : «Մայր
եկեղէցի» իլէ իթթիհատ քի՞մ արզու էթ-
մէղ : Վէ լաքին կէրի կիթմէք նէ՞ մագուլ
էսպուպա մէպնի օլածագ վէ եախօտ նէ՞
շարթլար թահթընտու օլմալը, պունու զիքը
էտէն եօղ : Փրօթէսթանլըզ պիլճիւմլէ
զատփլարընա ըաղմէն պու տիյարտա ազ
մուֆիտ խըամէթլէր կէօրմէմիշ տիր : Պուն-
լարըն հա՞նկըսը իչիւն վիշիմանըզ քի, ա-
նըն իչիւն կէրի կիտէլիմ : Պիղէ էօյլէ կէ-
լիւ քի, շայէտ կէրի կիթմէք էմր ի վազը
օլտա, Ինճիլի քիլիսալարըն պու տիյարտ
ալէլիսուսուս միլլէթիմիղէ իֆա էթմիշ ի-
տիլի մուֆիտ վէ մագպուլ խըամէթլէրի
թագաւիր էթմիշ օլան տահա տէրին վէ
սէրին տիւշիւնէն նիչէ Լուսաւորչական պի-
րատէրլէր պու ճիհէթտէն օլան մանէվի
եարտըմ վէ պէրէքէթլէրտէն մահրում
գալմամագ իչիւն պու կիպի կէրի կիթ-
մէքլիլէ պիզզաթ քէնտիլէր ապա ըազի
օլմայածագլար տըր : Վէ եինէ պաղըլարը-
նըն զանն էթաիլի կիպի, Փրօթէսթանլըզ
պու տիյարտա պէօլիւք պիր մաղըւպիլէ-
թէ տիւշար օլմուշ տէյիլ տիր : Սահիհ,
տիյարըմըզըն պաղը սէմթլէրինտէ օլ դա-
տար մուվաֆֆաղիլէթ կէօրիւլմէմիշ տիր,
եինէ տէ մաղշար օլտուլուսուլզ պիլճիւմլէ
թէատտիլէր վէ տարպէլէրէ ըաղմէն պու
կիւն պու տիյարտա էն չօղ մանէվի գուվ-
վէթէ մալիք օլան հէյէթ՝ պու փէք ճիւզի
ազալիլէթ օլան Փրօթէսթանլըզ տըր :
Խայր, պիղ կէրի կիթմէքլէ պու տիյարըն
մանէվի գուվվէթլէրի օլմայածաղըզ :

2. Մենք էպլերիմիզատե Ինճիլի ըուճ վէ մէստոնէրէ կէօրէ զիյատէ թալիմէ տիղզաթ էթմէլիյիչ: Ինճիլի քիլիսնէրին մինսկէր վէ մէքթէպլերի պիր մանատա՝ պիր

տիր . Ինճիլի բուհ վէ հագիգի Խրիսթի-
յանըդ տիրէթինէ մալիք տաէմէր մէյտանա
կէթիրմէք տիր : Մէքթէպէր՝ պիգիմ իչին
եալընըդ պիր թիճարէթ , սէնաաթ վէ քի-
թապէթ էմթըաւը հասըլէտէն ագլի վէ ֆիւ-
րի թէրագգի վէ թէնպիր մէքքէլէրի տէ-
յիլ տիր , պուշլարէ պէրապէր ճինսիմի-
գին թէրֆի վէ մէլէքիւթ Ուլլահըն թէ-
րագգըր իչին անա իման էթմիլ իաի-
յիմիլ Բապպըմըլ Յիսուս Բրիստոսուն
բուհ վէ տիրէթինաէ տաէմէր հագըրլա-
մագ տըր : Լուսաւորչական պիրատէրլէր
իլէ մէքթէպէրիմիգին իթթիհասաը փէք
արգուլու պիր խուսուս իսէ տէ , պիր օ-
լունան էսաա իւղէրինէ օլմատըգճա իթ-
թիհասա պիգիմ իչին տալէթիմիլ նօդ-
թաւընտան խայրը օլմաղ : Պու պապ-
տէ նէ Ամէրիգա վէ նէ տէ էվրօփա պիգէ
պիր միսալ օլապիլիր . պիգիմ տալէթի-
միլ պաշղա տըր :

3. Բրիսալարըմըղտա թէպչիր ի պէ-
շարէթ բուհու շիմտիքինտէն փէք զիյատէ
թէչվիգ էտիլմէլի , կէնճլէրիմիլ վէ կէնճ
գըղարըմըլ պէշարէթ բուհու իլէ տօլմալը
տըր : Կէնճլէրիմիլ իչին պուշտան տա-
հա մուֆիտ , տահա միւէսիւր վէ տահա
միւպարէք պիր ախէր դափու սչըդ տէ-
յիլ տիր :

4. Ճէմաաթլարըմըլ արաւընտա՝ իլք
փէտէրլէրիմիլ միսիլու շախսի թագվայա ,
ֆամիլեա տուաւընա , չօճուգլարըն Խրիս-
թիյան թալիմինէ , Կիրակինին հըֆգընա
ճիտտի էհէմիլիէթ վէրիլիպ , Ինճիլի հա-
գիգաթլար իչին տիրի շահիտլէր օլմաղա ,
վէ «տալէթ օլունտուղումուլ տալէթէ
լայըգ օլտուղու վէճհ իւզրէ՝ քէմալը թէ-
վաղու վէ հլըմ վէ սապրլէ» սիւլիւք էթ-
մէլէ սայ ու զարէթ օլունմալը տըր :

Ս Օ Ն

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

ՍԱԹԸԼԸԳ ՏԻՆ ՎԷ ՎԱԳՖ ՏԻՆԻ

2.

Տինի հայաթըն վագֆ տինի օլմա-
սը իչին էն մուհիմմ շարթ՝ տաէմին քէն-
տիաի գըլմէթ ի զաթիլէսինէ մալիք օլ-
մասը տըր : Վագաա հէր տաէմ քէնտի-
նի պու աիւնեատա էն գըլմէթի , էն
էհէմիլիէթի պիր վարըգ սայար՝ լաքին
շու պիր պէօլիւք հագիգաթ տըր քի ,
տաէմէր քէնտիլէրաէ պուլունան էն գըլ-
մէթի շէյլէրի սաթըլըղա չըգարմագլա
տաիմա պու ֆիքրէ մուղայիր օլարագ
մուամէլէ էաիյօրլար : Նիչէ տաէմէր իս-
թիգամէթլէրինի 5—10 զըշա պէտէլ
սաթըլօրլար , նիչէլէր պիր գաշ տագի-
գէլիք քէյֆ իչին իֆֆէթլէրինի սաթը-
լըղա չըգարըլօրլար , պաշղալար ճիւզի
քեար իչին մուհապպէթլէրինաէն , իթի-
պարլարընտան , շէրէֆլէրինտէն վալ կէ-
չիյօրլար : Քէնտի քէնտիլէրինի անճագ
հայլանի քէյֆ վէ զէմանի մէնֆաաթ ի-
չին մէվճուտ տըրլար աէյու տիւչինէն-
լէր , պիթթապի քէնտիլէրաէ հագիգի գըլ-
մէթէ մալիք օլան պիր ունսուր պուլամա-
յըլ , հէր քեարա պէտէլ քէնտի շէրէֆ-
լէրինի սաթըլըղա ղօյաճագլար : Պէօյլէլէր
տինի աէ պու սաթըլըգ էմթըա արասը-
նա գօրլար : Մէնֆաաթլարընա խրամէթ
էտէն եէրտէ տինտար օլուրլար , իչլէրինէ
կէլմէտիլի սըրատա տինի աիյանէթի թէրք
էտէրլէր : Լաքին տաէմ քէնտինտէ հա-
գիգի գըլմէթ կէօրիւնճէ օ զէման Ալլահ
իլէ օլան ալագասը պիր մէնֆաաթ վէ
սաատէթ մէսէլէսի տէյիլ , անճագ մու-
հապպէթ վէ վագֆ ու թալսսիս մէսէլէսի
օլուր :

Լաքին տաէմ նէ՞ եօլ իլէ գըլմէթ
քէսպ էտէր :

Էկէր Ալլահ ղար իսէ՝ աճեմ գըլմէթ-
լի սիր : Ալլահ վար իսէ բուհանի ա-

լէմ վար տըր, ըստանի ալէմ վար իսէ՛
առէմաէ ըստ վար տըր: Առէմաէ ըստ-
հըն մէվճուտիյէթինի գապուլ էթտի՞ մի,
օ դէման առէմ հագիկի գըլմէթ վէ լի-
յազաթ քէսպ էտէր: Լաքին էյէր Ալլահ
հօդ իսէ հէր շէյ մաստէ տիր, մաստէ
ինէ անճադ հարէքէթ տիր, վէ ինսան
հայաթը պու հարաքէթլէրին փարգըն-
տան պաշղա պիր շէյ տէյիլ տիր: Ալլահ-
սըզ առէմ գըլմէթսիզ տիր:

2. Լաքին առէմ թէք պաշընա տու-
րան պիր մէվճուտ աէյիլ տիր: Օ մու-
հապայէթ իյէ լիյազաթ պուշըն: Թա-
պիաթաա վէ տէրունիմիդտէ Ալլահը կէօր-
մէք քիֆայէթ էթմէզ: Սապահըն շաֆա-
ղընտա, մէվիմիլէրին տէվէրանընտա,
թապիաթըն դուվէթլէրինաէ սէնի գօրգու-
տա՞ն մը, հօդսա սէնի սէվէն Ալլահ մը
վար տիր: Պու ալէմաէ եալընըզ Ալլահը
կէօրմէրլէ տէյիլ, սէվէն Ալլահը կէօրմէք-
լէ առէմ լիյազաթ քէսպ էտէր: Իշթէ
Յիսուսըն տիւնեայա վէրաիյի էն պէօյիւք
պէրէքէթ պու իսի: Տիւնեա զաթէն գա-
տիր, ալիմ, էքպէր Ալլահը պիլիօր իտի:
Յիսուս պու Ալլահըն սէվէր օլտուզունու
պիլէ խապէր վէրաի: օ փէտէրիմիզ օլ-
տուզունու պիլէ պիլաիբաի, վէ պու
մուհապպէթ առէմէ ֆէվզէլաաէ պիր
լիյազաթ վէ գըլմէթ վէրաի:

3. Շու տա տէրխաթրը էալիլմէյի տիր
քի, մուհապպէթ պիլիմ տէրունիմիդտէ
իճապէթ պուլմազսա, պիլէ մուհապպէթ
կէօթլէրիլմէսի պիլիմ իշիւն տահա պէօ-
յիւք քէտէր մուճիպի տիր: Պիր էվլաաթը
փէտէրի մուհապպէթի օլտուտա քէնաի-
սինտէ փէտէրինէ գալը մուհապպէթ
պուլնմազսա օ փէտէրին մուհապպէթի
օ էվլաաթ տահա զիյատէ էտնալաշալ-
ըլը: Մուհապպէթ մուհապպէթէ ճէվապ
վէրմէլիէ գըլմէթ արքըրըր: Սէվմէյէն
առէմ «տօսթ»ունտան պէտէլ մէմուլ է-
տէր: տօսթըլ գ տնըն նաղարընտա տու-

թըլըզ պիր մաթա տըր: Մուհապպէթէ
իճապէթ էթմէյէն գալըլէր լիյազաթաան
տիւշէրլէր: մէսէլա պիր թամաքեար,
պիր շէհլէթիլէրէսթ, պիր մէյիսօր, քէն-
տինի սէվէնլէր արթաթըճա վէ մուհապ-
պէթ էիւքսէլաիքճէ քէնաիլէր թէտէննի
էտէրլէր: Լաքին գալը մուհապպէթէ ի-
ճապէթ էտիննէ առէմ էիւքսէլիւ: Ալլահըն
քէնտինի սէվմէսինէ մուգապիլ քէնտիսի
տէ Ալլահը սէվէն քիմսէ հագիկի գըլմէ-
թինի պուլուր: պու իսէ իրիսթիյանըղըն
վազ էթտիյի խէլաա տըր:

Իմաի պիր առէմ Յիսուստան Ալլահըն
քէնաինի սէվէր իտիյինի էօյրէնիրսէ, վէ
վէ պունա մուգապիլ քէնտի տէ Ալլահը
սէվէրսէ, պէօյլէսի պիր առէմ էօյլէ պիր
գըլմէթ քէսպ էտէր քի՛ արթըզ տաթը-
լամազ օլուր: Արթըզ տնըն ֆիիլլէրի պու
մուհապպէթին ալամէթլէրի օլուր: Ճէ-
սէտիննի աղալարը, ըստհունն գալիլէթ-
լէրի, վազթը վէ սէրլիլթի օ մուհապպէ-
թէ իլլամէթ էտէն վաարթալար օլուր:
Իպատէթ, սաաադա, խալիխահըլզ հէփ
մուհապպէթին ըսիլ տ ալամէթլէրի օ-
լուր: Հէփ վազֆ օլուր:

Հագիկի տին իշիլէ պու տըր:

Իմաի էյ տօսթմա՞ տին տէնին իշիւն
փաղարըլը մը տըր, վազֆիլէթ մի տիր:
Սէն Ալլահտա գըլմէթ, մուհապպէթինտէ
լիյազաթ պուլտա՞ն մը, վէ օ մուհապ-
պէթ սէնին ըստհունտա իճապէթ պուլա-
լարազ, սէն շօլ խաթման կիպի զիլըյ-
մէթ հաղ շիշէսինի Բապպընտ թախսիս
էտիպ անըն ուզուրունա անը վազֆ էթ-
տինն մի:

Սէն քէնտին աթթըլըլը մը տն, վա-
զըֆ մը տն: Ճանընը, անըն գապիլիլէթլէ-
րինի, լիյազաթը զաթիլէնի, էպէտիլի-
թինի տաթըլթըլըն, հօդսա իլահի մու-
հապպէթէ վազֆ մը էթմիշտին: Գ. Գ. Գ.

ՄԵՔԹՈՒՊԼԱՐ

Ջ Ի Ն Ճ Ի Տ Ե Ր Է

Բահնիւններն՝ 4656ը նոմէրօսընտա 1121ինն՝ տահիֆէսինտէ «Մէքթուպլար» սէրլէվնալը պէնտինտէ էվէրէք Ֆէնէսէսինտէն Ս. Կ. Թորոսեան էֆէնտինն կէրէք էվէրէքտէ քեան վէ Մր. Պարգըրըն թահթը խաարէսինտէ պուլունան էյթամխանէյի վէ կէրէք Չիննիսէրէտէ Միս Կըրպըրըն իտարէսինտէ պուլունան «Սիօն» էյթամխանէսինն զիյարէթ էթմիշ օլարադ անլէր հագգընտա պազը իֆաատէրտէ պուլունմուշ տըր :

Էվէրէքտէքի էյթամխանէնին հալ ու քէյֆիյէթինին նէտէն իպարէթ օլտուլունու պիլլէլ իսէմ աէ, «Սիօն» էյթամխանէսինտէ մուալլիմ սըֆէթիլլէ պուլունտուլում՝ սէպէպտէն, պու մէքթէպին տհվալնա վազըֆ օլտուլում թապիի տիր :

Էֆէնտի միւմաիլէյհ պէնտինտէ՝ «էյթամըն ազգային թալիմինին իհմալ օլունտուլունտան» սօլայը էսէֆիննի պէյան էթմիշ տիր : Իքի սէնէտէն պէրու իչպու տալիլտէ պուլունուպ, Քէրքթիսինտէ տալիլրէսմի ազա օլտուլում հալտէ, էյթամըն միլլի թալիմի իչիւն նէ տէրէճէ զայրէթ վէ իհթիմամ էտիլաիլինէ փէք ալա վազըթում : Իչպու միւնէսէսէյի 5—10 տազիգէ իչինտէ զիյարէթ էսիպ պազը մէնպալարտան նազըս մալիւմաթ ախը էտէն պիր քիմսէնին՝ ըիյասէթին արդու վէ մազսէսինն նէտէն իպարէթ օլտուլունու լալըլըյա անլայաւմալադը թապիի տիր : Մէքթէպին էլիէվմ մուալլին նազըրը օլան էֆէնտինն Բում օլտուլուն տահիհ իսէ տէ, «Տիկէր մուալլինէրինին Բում օլմալարը միւնտիպէթիլլէ» իպարէսինն հագիգաթ օլմաուրընը պէյան էտէրիմ, չիւնքի մէքթէպաէ անտէն պաչգա Բում մուալլին եա մուալլինէ եօգ տըր : Մէվճուս օն նէֆէր խաճէկեանըն իքիսի էճնէպի, միւթէպա-

զի սէքիզ տանէսինն տալի ալթըր էրմէնի վէ անճադ պիր տանէսի Բում օլուպ պիր տէ մուալլինէսի վար տըր : Պազէի Սիւպիան տալիէսինտէ իսէ՝ պիր թազըմ Բում չօճուգլարը օլտուլուն հալտէ, անլէրին մուալլիմէլէրի տալի պիր էրմէնի տիր : Պունտան պիր գաչայ մուգատէմ մուհարրի ի միւմաիլէյհին թալէպի իւզէրինէ մէքթէպին փրօղրամընը քէնտիննէ կէօնտէրմիշ օլտուլումուզ հալտա անլտալի էյիճէ միւթէլաա էթմէմիշ օլտուլուն անլաչըլըյօր : «Մէքթէպաէ էրմէնիճէ հիշ իսթիմալ օլունմալօր», տէյալ իտաիա օլունուլօր, հալպու քի, չօճուգլարըն էրմէնիճէ տէրս ալմատըղլարը կիւն կէչմէլ վէ միլլի տէրպէր հէր կիւն թէարիա օլունմալտա, վէ եիւքսէք սընֆլար տաիմա ինկիլիգէ թէքէլլիմէ մէճպուր օլտուլարը կիպի, միւթէպապի պիւթիւն սընֆլար տալի էրմէնիճէ սէօյլէմէյէ մէճպուր տըրլար :

Վէ եինէ Թորոսեան էֆ.նին քէնտի օլունու իքի սէնէտէն պէրու պու մէքթէպէ կէօնտէրմէսիլլէ՝ իտաիաուընը քէնտի թարաֆընտան ճէրհ օլունտուլունտան խապէրի եօգ կէօրիւնիլօր : Քէզա մէքթէպին մուալլին նազըրընըն էրմէնիճէ քիթտալար ալարադ անլէրի մէշգ էթմէսի տալի քէնտիսինն մէզլիսի լիտանը սէվէր իտիլինէ վէ էսիլլէն իոնաատիթըն վահի օլտուլունա տէլիլի սարիհ տիր :

Պիր չօգ միհուն ու մէշազը կէօրիւնէ ալարադ ճանտիփէրանէ քէնտիսինն միլլէթիմիլին սէֆիլլէրինէ ֆէտա էթմիշ, վէ զայրէթի՝ ումում ինտինտէ միւսթմահիւն օլան հէր հանկը պիր էճնէպիլի թէշլիգ վէ խրաէմաթընը թազտիր էյլէյէճէք եէրտէ, պիր թազըմ թէնիլիտաթ վէ մուալազաթտա պուլունմալ չայանը թահսին պիր քէյֆիյէթ օլմաուրըլը մալիւմի ամմէ տիր : Անըն իչիւն տարալը մէսէլ փէք միւնտաիպ սէօյլէմիշ տիր : «Էօքսիւզէ էօյիւս վէրէն չօգ, էքմէք վէրէն եօգ :

Ս. Յ. ՀԱՃԻ ԴԱԻԹԵԱՆ

1911. Նոյ. 22 Չիննիսէրէ

ՔԻԼԻՍԵԼԵՐՏԵՆ

ԿԵՐԹՈՐԹԻՔԻ ՓԱՋԱՍԵ

Կէօքսիւն թարիսճէ մայիւմ վէ գատիստէ պէօյիւճէք պիր շէնր օլտուզու՝ պու հէվալիտէ արա սլրա պուլունան տիւք սիքքէլէր իւզէրինտէ էրմէնի հարուֆաթը իլէ «Շինեալ ի ֆաղաֆն Կոկիսուն» իպարէսինտէն միւսթէպան սըր: Էլ-հէվմ պուլտաը էքսէրի թիւրք վէ պազիսի Խրիսթիյան օլարազ 500-600 խանէլէրի հալի պիր գատապա սըր: Գաիմադադը մագարըր օլաը (3 սէնէտէն պէրու) էպնիլէ վէ չարչուճա խալի թէրազըը էյէմիշ տիր: Արապիսինի վիւսաթը նիսպէթինտէ զէխաթրի պօլ վէ նիսպէթին ուճուղ խէ տէ, էսէֆ էսէրիլ քի պու սէնէ մահուլաթը աղ սըր: Մարաշ վէ Հաճընտան կէլէրէք պուլտաա կէրէլէմիշ օլան Խրիսթիյանըլըն էք-սէրիսի՝ սանտաթ վէ թիճարէթ իլէ մէշուլ օլարազ, գատապանըն չէնլէնմէսինէ եարաըմ էթ-մէքտէ տիրլէր: Պու գատապա տախիլ օլարազ, պիւթիւն գաղատա 14 փարչա Խրիսթիյան գա-րիլէլէր վար սըր, վէ պու գարիլէլէրին էն պէօյիւլիւ կէպէն օլարազ, կէքիւն էրմէնիլէր 1090 խանէ տիր, Պու 14 գարիլէլէրտէ Լուսա-ւորչախանըլըն 9 քիլիսէ վէ 12 ֆահալնըլըր օլուպ, էպնիլէ ճիհէթիլլէ քիլիսէ տէմէյի սէլէն պէն պիր պինալարը վար: Բահանալարաան Յի վէք միւսին օլուպ պիրի ճիւղի թալիմալըն, պի-րիսի տէ չօզ տինտար օլարազ, միւթէպազըըր վէք ճահիլ տիր: Բէզա 8 մէքթէպլէրի օլուպ, պուլարտան 4-ւ Միացեալ Ընկերութիւնըն թանթը խաթէսինտէ վէ օլտուզա մունթաղամ խէ տէ, տիկէլլէրի փրօլարամ վէ սաիր խու-սուպարճա չօզ խաթաթա միւնթաճ սըրլար:

Պիւթիւն գաղատա պէն 50 խանէ Փրօթէս-թան պուլունուպ, պինա օլարազ 3 իպտէթ կէլլէրի օլուպ, աշի պինալարտա 3 տէ մէք-թէպլէրի օլտուզու կիպի, պիւթիւն գաղատա պէն պիր վաղը վար սըր: Պիր թէք Կըզ մէքթէպի հօզ սըր: 3 յատէս Բահնիւն, 3-4 Բիւզան-դիլուն, պէլէրի պիր հա իքի տանէ տէ Ճէրիսէ ի Շարգիլէ զաղէթալարը միւթէլաա օլունուր: Ու-մում զապա էնալիսի ճահիլ օլուպ, թալիս ու թէրալիլէ վէ մէտէնիլէթտէն վէ հազիգի Խրիսթի-յանըլտան պիլտապէր պուլունադատա սըրլար:

Պէլլի ֆաթիլիստան օլան պիր գատընա «Բրիստոս ուլ կ» տէյու սիւպ էսիլաթաէ գա-պա լիսան իլէ (չիւն էրմէնիճէ լիսան ումուսի

տէյլ պիր) «Ինէ կիսեմ մէկ սուրք էա so Հրէյսակ մ'է», տէյու ճէվապ վէրմիշ տիր: Պիր գազ սէնէ էվվէլ պու հապալիտէ կէզէն պիր միսիօնէր պիր գարիլէ գուլալիստէ օյնամագտա օլան չօճուզ-լարա՝ «Սիլ Խրիսթիյան չօճուզարըմըլը» տէյու սիւպ էսինճէ, «Պիլ կիսալուր չօճուզ-լարըլը» տէյու ճէվապ վէրմիշ տիր: 1895 իլլիշալընտա 12 խանէտէն իպարէթ օլան պիր գարիլէ պիւթիւն էնալիսի իլէ Միւսլիման օլտու վէ հալա Միւսլիման սըրլար:

Պու ֆըզրալը գրաաթ էյէլէն գարիլտան պու գաղատա Խրիսթիյանըլըն չու հալ ու մէրթէ-պէտէ գալարըլընա հէմ թէաճիւպ հէմ տէ թէէս-սիւֆ էսէրլէր իքէն սէպէպլինի տէ սիւպ էսիւ-լէր իտէ՝ ճէվապէն տէրիլ քի,

1. Փաթրիգխանէտէն հա սաիր հէր հանկը պիր չիքքէթ հա հէլէթ հախօա ֆէրա թարա-ֆընտան կիլիկիա նաւընա, վէ թալիս ու թէր-պիլլէ մագտէսիլլէ սարֆ էսիլմէք իւզրէ պիր մէպաղ կէլլի խէ, Մարաշ կիպի պիր մէրքէզի մահալտէ Լուսաւորչախան վէ Փրօթէսթան դօ-միսիօնար պիլիթթիֆազ, հախօա այրը այրը միւղաքէրէ էսէրէք էվվէլա տալիլտէ քէն-տիլլէրին քիլիսէ, մէքաթիլպ, էպնիլէ վէ մաու-շաթ կիպի իլլէրինի թաշիլը թէմինաթա ալա-ճաթ գատար պիր մէպաղ թախիս էյէսաթաէն սօնրա, պիր ճիւղի մէպաղ գալըր խէ, ճուա աա էլ ուճու իլլէ գարիլէլէրին թալիս ու թէրալիլէսի իլլիւն սարֆ էսիլմէք իւզրէ իրաղ էսիլօլար: Տէմէք օլուջօր քի, գարիլէլէրիմիլ՝ մէքքէզի սօֆրալարտան արթիլալ տէպիւլէն զըրընթըլալ իլլէ պէպլէնթիլլէ իտան մանէվի տուրէթիլ տէ գալմագտա սըրլար:

2. Թալիս ու թէրալիլ ճիհէթինտէ օլտու-զու կիպի խանէ ի շաթիլլէ հախօա թէալլիւշ ճիհէթինտէ տալիս մէսէլէ թալիս չէօյլէ տիր:

1895 իլլիշալընտա պու գաղտանըն 2,000 նուֆուզ գատար թէլէֆաթի օլտուզու կիպի, ի-քի սէնէ էվվէլէրի զըթաղտա Ատանա վէ ճիվա-լընտա 300ի միւթէճալուպ չէհալլէրի տիւշալիւ, վէ պու նիսպէթտէ տէ տուլ վէ կէթիմիլլէրի վար տըր: Էվվէլէրի իլլիշալտան պէրու պու գա-ղատան զըզ վէ օղլան օլարազ սալթ տիլիլլէ-րինին վաթթաթըլլէ Մարաշա 85 էյլթամ կիս-տէրիլմիշ տիր: Էլիէվմ էն պէօյիւլիւ 8-10 պինիլտաէ 3-5 էօքսիւզ չօճուզլարընը կիօզ հալարըլլէ պէպէմէքտէ օլան նմ գատար չօզ տուլարըմը վար սըր: Վէ պու կիւն թալէպ օլունտա իքի քէրրէ 85 էօքսիւզլէրիմիլ պու-լունուր:

Աստանա, Անթաքիա, Այնթապ վե Մարաշ տուլարը զարհիճելիք, նազըճըլըզ, խալիճի- լիք վե սաիր վաղըթարար իլե գայլըլըզ կէշինէ պիլիլիլէր. լաքին պիլարէ քէօյլիւ տուլ գարըլար պու ճիւմիլէ վսարթարարտան մահրում զյուս պարթ խանէյէ միւհթամ արըլար. եւլիւի նափա- գալարը իշին եւթիմիլէրի իլե պէրապէր քէօյ տէյրմէնլէրինին գաթուլարընտա պէքլէյիլ աւ- յիլմէնէ կէշին նէվպէթճիլէրին մէրհամէթէն վե- րէճէքլէրի պիր սովում ունա պէքլէյին տուլա- րը կէօրմէք փէք աճընաճազ հալլէր տիր. Իմոյ կէօքսիւն գալարընրն 14 իրիսթիյան գարիլէլէրի էհալիսի հագիգի թալիմ ու թէրպիլէ վե իրիսթիյանըլտա թէրազզը էտէպիլմէք ի- չիւն ճէօմէրտ վե սիլճէնապ իրիսթիյան չիւ- քէթիլէրին վե ֆէտաքեար ֆէրալէրին խանէլէրինէ միւհթամ արըլար:

Շիվիլի

Թ. ԳԵՈՐԳ ՄԵՉԵՐԵԱՆ

ԲԻԼԻՍԵԼԷՐ ՎԷ ԻՇՃԻԼԷՐ

ԲԻՍԱՊ ՃԻՎԱՐԸ.— Բեսապ՝ Վեր. Տիգրան Ս. Գունապճեան, Էֆիգ Օրուգ—Բեօրիւնէ՝ Վեր. Յովհաննէս Էսկիճեան, Գալասուրան՝ պօշ, Պաղ- ճաղըզ՝ Օր. Մարիամ վե մուալլիսէ վաղըէ:

ՄՈՒՍԱ ՏԱՂԸ.— Եօղուն Օրուգ՝ Պատ. Սա- մուէլ Իսկիլիզեան, Հանի Հապիպի՝ պօշ Պիթիաւ՝ պօշ, Անթաքիա՝ պօշ, Պեյրան՝ Վեր. վարդան Նաճարեան, Ֆարքըլը՝ պօշ, Իսփէնսեռուն՝ իւ- թիյարի օլարազ Սեդրակ էֆ. Սըլաճեան, Հա- սան Պեյլի՝ Վեր. Սաեփան Մաշիկեան, Բիլլիւր՝ պօշ, Էյպիզ՝ Վեր. Ենովք Ա. Հասիսեան:

ԱՅԼԹԱՊ ԻՍԹԱՍԻՍՆԸ.— Հալեպ՝ Վեր. Սաե- փան Թովմասեան, Բիլիս՝ պօշ, Հայիկ Բիլիսա- ւը՝ Վեր. Մանուկ Միսիրեան, Գալաճըզ՝ Պատ. Գրիգոր Տէր Պօղոսեան, Արալպիլ՝ Վեր. Մանուկ Նիկողոսեան, Օրուգ՝ Սողոմոն էֆ. Անուշեան, Պիւհիճի՝ Վեր. Կարապետ Բէթէնճեան, Ճիպիկ Սիմոն էֆ. Պէքեարեան, Պեհեանի՝ պօշ, Ասընա- ման՝ Պատ. Տիգրան Կօլոսեան, Սեփերիս՝ պօշ, Կարմուն՝ Պատ. Յակոբ Վ. Նաճարեան, Ուր- փա՝ Վեր. Ա. Եղսեան, Սիւրեանի ֆիլիսաւը՝ պօշ:

Յ. Գ. ՊԻԼՊԻԼԵԱՆ

ՍՕՆ ԽԱՊԵՐԼԵՐ

ԽԱՐԻՃԻ

Ձին անխալը.— Հիւքիւմէթ իլե տըլար տ- րասընտա իճրա օլունտճազ միւզաքլարթ Շէնկ Հայտա վուգու պուլաճազ, վե պու զօնֆէ- րանտա պաշըճա իթթիլալ էտիլէճէք ուսուլը խաարէ մէվզուը պահա օլաճազ արը: Հէր նէ գատար պու զօնֆէրանտ միւնասիպէթիլէ իքի թարափտան միւթարէքէ իլան օլունտու խէ աւէ, արա սրա միւսատէմէլէր էքսիք տէյիլ սիր: Աղըլար՝ ճիւմուրիլէթ իլան օլունտաընտա խ- րար էտիլօրար, վե չիմալիք ճիւմուրիլէթ իլյատէթինէ Տօղ. Սուն-Եսթ-Սէն Նամղէտ աւ- յալ թալիլէ էտիլմէքաւ տիր: Տիկէր թարափ- տան Եուն-Շի-Կայ վե հիւքիւմէթ թարափը մէշրութ դրալըլըն գապուլ օլունտաընտա խ- րար էտիլօրար: Թարաֆէյն արասընտա իթիլաֆ հաւը օլմալ խէ՝ Իսկիլիլէրա իլե ճափօնիանըն թէվատութ իշին միւտաիլէ էտէճէքլէրի խա- պէր վէրիլիօր:

Իրան.— Բուս օրտուտ. Գալվինալէ էմրէ պէքէմէքաւ տիր: Մէճիլս՝ Բուսիանըն թէք- իլիլէլինի գապուլ էթմէք խթմէյօր: Մր. Շուս- թըրը չիմաիքի մէմուրիլէթինաւն ալլ էթմէյէ պիլթիւն միլլէթ իթիլալ էտիլ, իլանիհայէ ա- նըն թարաֆընը թուլաճալարընը թէէյիտ էտի- յօրար: Մր. Շուսթըր պրազըսա պիլէ, չիմ- աիաւն սօնրա էճնիլիլէրաւն խթիլատա էտի- լէճէք մէմուրարն ինթիլատաընտ Բուսիա վե Իսկիլիլէրանըն րէյինի թահիլ էթմէյէ րապի տէյիլ տիրէր: Իսկիլիլ հիւքիւմէթի Բուսիանըն տիկէր իքի մաթլուպաթընը թատըզ էթմիշ ի- սէ տէ, իւշինճիւսիւնտէ կանի թաղմիսթ մէ- սէլէմիտէ պիր ալ զիյատէ միւսատալի պու- լունտաընը արզու էտիլօր: Տիկէր թարափ- տան պիլթիւն մէմէքէթ Բուսիա վե Իսկիլ- թէրա ալէյիլալէ թահիլ օլունտալ պիր հալ- ալ տիր: Էհալի Բուսիա վե Իսկիլիլէրա ալէյ- հիտալ պօյգօթ իլան էթմիշ օլուալ, Շիրազսաթի Իսկիլիլ տաքէլլէրինէ էհալի հիլ պիր չէյ սաթ- մայօր, հաթթա կէյէճէք պիլէ սաթմազ հասազ էտիլմիշ տիր: Իսկիլիլ հիւքիւմէթի՝ էհալիաւն կէյէճէք ալմազ պրազընտա ճէպր խթիլալ էթ- մէյի տիւշիւմէքաւ տիր: Սըր էտ. Կրէյ Փար- լամէնթօտա Իրան մէսէլէսինէ տալի թէքրար իլաւաթ վէրմիշ օլուալ, տնտէ 1. Բուսիանըն

չիմտիքի մեղքերի նեթիճեմանտէ իրանտա վազու պուլաճազ խտարեճէ թէպէտտիւրաթ տէվլէթէյն արտաւնտաքի իթիլաֆա մուզայիր պուլունմա- յաճաղը, 2. Շահ ը մախլուս մուալէնէթ էաի- մէյէճէյի, 3. Մր. Շուսթըր պրազըլարազ, հէ- րինէ Րուսիա վէ Ինկիլթէրտըն թահսին էթ- տիյի պիր էճնէպի գօնուլաճաղը, 4. Մէսէլէյէր թէպլիյէ օրունտուգտա իրանըն լազըմ կէլէն մէպպալը խթիդրազ էթմէսինէ տէվլէթէյնին մուալէնէթ էտէճէյի, 5. Րուսիանըն թաղմիւնաթ մաթլուպընճա թառիլաթ իճրաւընըն մէմու է- տիլտի, վէ 6. Րուսիանըն մաթլուպու իճրա է- տիլտիքտէ սաքէրնի կէրի չաղըրաճաղը պէյան էտիլմիշ տիր:

Տեղիքի Տուրպար.— Հինտիսթանըն Տէլհի չէհրինտէ Գրազ ձօրճըն Հինտիսթան իմիէրա- թօրը տէյու իրան օրունմալը մէրաթիմ Դեկա. 12տէ միսի կէօրիւրմիշ պիր չէ չաա իլէ իճրա օրունմալ տիր: Մէզքիւր մէրաթիմտէ 50,000 սաքէր վէ Հինտիսթանըն հէր թարաֆընտան կէլմիշ 100,000 գառար էհալի հազըր պուլուն- մուչլար տիր: Պէօյիւք աւնիթքաքըն (մէյտան հէր) մէրքէյինտէ գրազ վէ գրապիչա եիւքտէք պիր մէլգիտէ պլթուն թախթ իւզէրինտէ օ- թուրտուգալարը հալտէ մէրաթիմ պաշլաճը, վէ իմիէրաթօր աչազա գաղպարազ պիր նութգ ի- րաա իլէ Հինտիսթան պէյլէրինէ վէ էհալիսինէ քէնտիսին գրազ վէ իմիէրաթօր թաճանալը- ղընը իրան վէ ապէրէ գաքը թաշարըլը մուհապ- պէթի պէյան էթմիշ տիր: Թաճանմանըն իրանըր ըէմի խիթամ պուլունճա Հինտիսթան վալիսի իմիէրաթօր թարաֆընտան Հինտիսթան էհալի- սինին թալիմ ու թէրպիլէտի իլին պու սէնէլիք 500,000 Ինկ. իրա վէ հէր սէնէ պէլի պիր մէպ- լաղըն թախտիս օրունտուգունտ, վէ հէրլիլէրէ տտիսի չէճի ֆիլիլէրի իլին «Լիթթօրիա Գրա» նի- չանը վէրլիլէճէյինի վէ պաղը սաիւր աթիլէլէր ին- սան էտիլտիլինի իրան էյլէտի: Պիր ազ սօնրա իմիէ- րաթօր թէքրար աչազա գաղպազ Հինտիսթան փայթաթիլընը Կալկաթատան Տէլիլէ նազ օ- լունտուգունը, վէ խտարէ ի մէմէքէթճէ պաղը սաիւր թէպէտտիւրաթ իճրա էտիլտիլինի խապէր վէրտի: Պու սօն խապէլլէր օ սնէ գառար կիզլի սազլանըլմը օլուպ, հէր քէսին թէաճհուպիւնիւ մուճիպ օլտու: Դեկա. 15տէ գրապիչա հէնի փայթաթիլտա ինչա էտիլէճէք օլան հիւքիւմէթ գօնաղընըն թէմէլինի քէնտի էյլէրի իլէ գօյմուչ- լար տիր: Դեկա. 16տա գրազ վէ գրապիչա Տէլհիտէն միւֆարազաթ էյլէմիլլէր տիր:

«Տեղիքի» սեֆինկալ.— Գրազ վէ գրապիչա Տէլ- հիտէ մէզքիւր մէրաթիմ իլէ մէշգուլիքէն, Դեկ. 13տէ «Փ. վէ Օ.» վաիօր գուճիւնհատընըն Տեղիքի նամ վաիօրը Մըրտա տօղու սէֆէր էտէր ի- քէն, ձիպրալթարըն գարընընտա Թանճիւր- տէն 14 միլ ուզապտա Սիարթէլ պուլունընըն հէնիւնտէ ֆուրթունայա թուլթուլուպ էնճամ գարայա օթուրմուչ տիր: Ինկիլիզ գրապիչաւընըն հէմիլիէմի Ֆայֆ Տուչէսի վէվճի վէ իքի քէրիմէ- լէրի իլէ պու վաիօրտա պուլունտուգուլար խա- յէր վէրլիլպ ձիպրալթարտան վէ եազընտա պու- լունան պիր Ֆրանսըզ զըրհըլընտան իմտաա հէ- թիլլէրէք, վաիօրտա պուլունանլարը սալիմէն գարայա չըգարապիլիլլէր տիր: Ֆաղաթ ֆուր- թունա օ գառար չէտիտ իտի քի պիր տէֆա Տուչէսին վէ ալլէսինին պուլունտուգուլ գաղպ- տէվրիլպ ճիւմէսի տէնիլլէ տէքիւլմիլլէր վէ կիւճ իլէ գուրթարըլըլար տիր: Ֆրանսըզ զըրհ- լընտան իմտաաա հէթիլլէն թաիֆէլլէրտէն ի- քիսի պօղուլմուչ տիր:

Աւերիգա վի Րուսիա.— Րուսիա հիւքիւմէ- թի Ամէրիգատան Րուսիայա ալտէթ էտէն Եէ- հուտիլլէրին փառաթօրթունա իթիլազ էթտիլի իլին Մ. Ամէրիգա Գօնկրէսի պիր ընէ գարը 300 ընկ իլէ տէվլէթէյն արաւընտաքի 1832 թի- ճարէթ ահանամէսինի լաղվ էյլէմիշ վէ հէնի պիր ահտնամէ աղաընը Րուսիայա թէքլիֆ էյլէմիշ տիր: Մ. Սալօնօֆ Րուսիանըն իթիլաղընըն ահճազ Րուսիատան ֆիրար էթմիշ օլուպ Ամէ- րիգա չէհրիլլիլինի էլտէ էտէրէք, կէրի Րուսիա- յա կէլէն աւնաշխաք Եէհուտիլլէր ալլէյինտէ օլ- տուգունտ պէյան էթմիշ տիր: — Ֆրանտա Փարլա- մէնթօընտա Ֆրանզօ—Արման մուհէտէսի հալա միւզաքէրէ էտիլմէքտէ տիր: Արման զաղէթու- լարը Ֆրանտա իլէ Արմանիա արաւընտաքի միւ- սահէպէ էնիսընտա վուզու սուլուն պաղը վա- զըլարըն Ֆրանտա վէ Ինկիլթէրրա Փարլամէն- թօլարընտա գիքր օլունուպ տա օ խուսուպար- տա Արմանիա Փարլամէնթօընտա պիր մալիւ- մաթ վէրլիլմէտիլլինտէն տօլայը Հէր Վաիթըր ա- լէյինտէ պէյան ը նախօշնուտի էտիլօլար:

ԱԶԳԱՅԻՆ

Դեկ. 15 ձիւմա կիւնիւ էրմէնի մէճիլի ի ումուլիսի իճթիմա էտէրէք Փաթրիգ ինթիլա- պընա միւպաշէրէթ էթմիլլէր տիր: Մէճիլի ումուլիտէ պուլունան իքի ֆըրգալարտան պի- րի մուհաֆազաքիտար վէ տիկէրի ազաւալան

Փրփրապարտը տըր: Մուհաֆազաքիսարարն նամզէ-
տի սապրգ Պրուսա մէրխառապը Արշարունի
Եպս. վէ աղաճախմարդն նամզէտի սապրգ Իս-
թանպոլ Փաթրիգի Դուրեան Սրբապան իտի:
Մէլճուս պուրունան 92 ըէյտէն 52սի Արշարունի
Եպս. ի թա օլունարագ, միւսմարիէյ Իսթանպոլ
Փաթրիգի ինթիխապ օլունմըյ: Դուրեան Ս. 32 ըէյ
գազանմըյ տըր: Ինթիխապ մազպաթապը մազքուն
ը թառախքը հալրէթի Փառիշահի օլմուշ տըր:
— Գափգասիասան պիտիթիթիթիթիթի կէօրէ, էջ-
միսմին Աթոյիկիտուղունա գանսիտա հալմասա
մուրախիսապարն ֆիքրինի չու տէօրթ քիմսէ-
լէր իշլալ էսիյօր. — Կաթոյիկիտ վէքիլի Սու-
րէնեան, Դուրեան, Մկրտիչեան վէ Օրմանեան
Սրբազանյար: — Էրմէնիսթան աշվալունա տաիր
հիւքիւմէթին թէվէտիւլ էտէճէյի վէստիթ
հազգընտա Տաիիկիյէ նապրըր ձէլալ պէյ Սա-
պահըն մուհարրիկէրէնտէն պիրինէ տիթիտէքի
պէյանաթապ պուրունմըյ տըր. «Էրգրոււմ, Պիթ-
լիս վէ վան վիլայէթիւրինտէն մէրքէզի հիւ-
քիւմէթի իշար էսիլէն վէգայի օ հէվալիտէ Էր-
մէնի վէ Իսլամ քէօյիւլէրինի պիհուգուր էտէն
իքի պէօյիւք չէթէնին մէվճուսիյէթինի կէօ-
թէրիյօր: Պու իքի չէթէրի մահվ էթմէք վէ Սա-
յիս վէ տիէր ճանիլէրի տէրտէսթ էթմէք ի-
չիւն մէզքիւր վիլայէթիւրին, կէրէք միւլէրիյ
վէ կէրէք տաքէրի մէմուրիյինէ փէք սըզը է-
վաթիր վէրիլմիշ տիր: Պու մագուէտ իչիւն Էր-
զինճանտան Պիթլիտէ մըզնարը քիտֆի առքէր
սէվգ օլունմըյ տըր: Էրգրոււմ, Պիթլիս վէ վան
վիլայէթիւրինտէ տաիր 500 ժանտարմատան ի-
պարէթ պիր պէօլիւք թէշքիլ էսիլիպ, նըսթը
Վանտա պրագրաճագ վէ իճապը հալտէ օր-
տուտան առքէր տաիր պլնտճագ տըր:» —
Տիարպէրի հէվալիսինտէ Նամօյէ Ռաշօ իտմին-
տէ պիր Բիւրտ էփէյի վագթտան պէրու չէգա-
վէթտէ վէ ճինայէթտէ պուրունմըյ. վէ սոն վա-
գթտա պիր Էրմէնի գառընր գաջըրմըյ իտի: Մէզ-
քիւր չագիլի տէրտէսթ իչիւն չէտիտէն թագիպ
օլունտուղու Տիարպէրի առաջնորդու թարա-
ֆընտան պիտիթիթիթիթի: Փաթրիգիսանէյէ կէօն-
տէրիլէն մէքթուպարըն իտպարընա նաղարէն
մէզքիւր հէվալիտէքի Էրմէնի քէօյիւրինին աշ-
վալը մուճիպի էնտիչէ իմիշ: — Դեկ. 15տէ
Չարսանճագ Անաջնորդը թարաֆընտան Փաթ-
րիգիսանէյէ պէրվէճհի աթի թէլէգրաֆ քէչիտէ
էտիլմիշ տիր: «Ազվան գարիյէսինին պիւթիւն
Էրմէնի սէքէնէսինի իսանէլէրինտէն իխրաճ ի-
չիւն իւշ աղապար մահքէմէյէ միւրաճապիլէ

իլամ էլտէ էթտիլէր: Մէզքիւր իլամարը թէմ-
եիկ իչիւն 10 կիւն ֆուրուսթ գարըշ տըր: Բէօյ-
իւլէր իտէ նէ թէմիլը մէսարիֆինի վէրէպիլիւր,
նէ տէ չահիտ պուլապիլիլէր. էհալի ֆէվգ էլ
տաէ մէյուս օլմուշ տըր:» — Սանաաթեան
մէքթէպինին իսթանպոլտա պուրունան հէյէթի
իսարէսինին թէրթիպիլէյ, մէքթէպի մէզքիւ-
րին միւսիրի Ա. Խաչատուրեան էֆ. իսթիֆա
էթտիլիլիպ պաշղապը թային էսիլիլինտէն,
թալէպէլէր պու թէպալիպիթան մէմուսն օլմա-
յարագ տէրպէրի թաթիլ էթմիշ տիրէր:
— Էրմէնիճէ զազէթալարըն պէյանընա կէօ-
րէ, Սանաաթեան մէքթէպի հէյէթի իտա-
րէսի Սըվաղտա տաիի աշի իսիմաէ պիր մէք-
թէպի իտառի քիւչաա էտէճէք տիր: —
Մուշ Առաջնորդը Խարախանեան Եպս. Փաթ-
րիգիսանէյէ հաղապը մէքիւլապտա պիր գաշ
կիւն զարֆընտա հէման օ հէվալիտէ 4 Էրմէնի
գաթիլ էսիլիլինի պէյան էյլէտիքալէն սոնրա,
հազըյօր. «Բէօր շիւսէյին փաշա Բագյէ վէ
Մարմուս քէօյիւրինին պուլապ իրլընյարընը
հաղապարտան սոնրա Բուս մազէրիլէյ միւսէլ-
րան 20 ազանէսիլէ սէրպէսթ սօլաշըյօր: Մէր-
գոււմ Բագյէ քէօյիւրին Էրմէնիլէրինի հանընա
չաղըրարագ, քէօյիւ քէնտինէ թէրք էթմէլէ-
րինի էմր վէ աքսի հալտէ սնիլէրի զըլըճառան
կէչիթէճէյինի իսպար էթմիշ տիր: Մուսա վէ
Ասլամ պէյլէր պու կիւնիլէրտէ քէօյիւրի սօլաշա-
րագ, Բիւրտէրի սիւսնաաղըրըյօր վէ մուն-
թալամ չէթէլէր թէշքիլ էսիլիլար, սիւսն փա-
րաղ տաիի թօփրայօլպար, գարը կէլէնլէր չէ-
տիտէն թէքաիր օլունայօլպար:» — Մուսիլի ի
ասայիլ վէգայի ի զանապ ու ճինայէթտէն սօ-
լալը թէիս ի լունանիլէրին իսպար վէ իշիլիքիա-
սընտան հիւքիւմէթի մահալլիյէ վէ մէրքէզիլէ
իտչուս օլմայարագ, ըլիս ի լունանիլէրին
միլլէթ նամինա հիւքիւմէթ տմուրունա միւս
տալիլէյ էյլէմէլէրի իչիւն հիւքիւմէթի մէրքէ-
զիլէ Փաթրիգիսանէյէ իսթարաա պուրունմըյ տըր:
Առանա միւհթմիլինին թալիսիս էսիլէն 10 պին
լիլա Էրմէնի մէպուպարընըն միւրաճապիլը իւ-
զէրինէ պիւսճէյէ տաիլիլ օլմուշ տըր: — Մը-
սրքաա Էրմէնի զէնկիլիլէրինտէն Աքրահամ Բար-
թոլ փաշա վէֆաթ էյլէմիշ տիր: — Պարոււմ
գաղապընտա մահպուս 10 Կիլիկիլը Էրմէնիլէր
հօթթու միւնտաիլէթիլէ Փաթրիգիսանէյէ պիր
մէքթուպ հաղապար իմաստ տիրէյօլպար: —
Իսթանպոլտա Թէրգիսանըն վէքիլի Իսքէնտէրեան
վարդապետ Իսթանպոլուն պիլիսն Գաթիլիք

Երմէնի բուհանդարընը պիր իճթիմաա տալէթ էաէրէք, Բոմատաքի Սինօղըն խիթամ պուլ-տուղունու, վէ անըն վէրախի գարար վէ վազ էյլէտիյի նիզաւարըն հազընտա նէշը էաթ-լէճէյնի թէպիլդ իլէ Սինօղա վէ Թէրզհա-նա խիթապէն հաղըմըշ սիր թէշէքքիւրնամէյի իմզալամալարընը անէրէ թէքլիֆ էյլէմիշ խէ տէ, էօյլէ պիր թանրիրաթը իմզալամաղը գաթ-իյէն ըէտա էյլէմիշ տիրէր:

ՓՐՕ. ՃԷՄԱԱԹԸ

Միսիս Մարտին պիր սէնէ թաթիլտէն սօնրա պու հաֆթա Տէրխաաաթէթէ տվտէթ էյլէմիշ տիր: — Պատ. Յ. Չէյթոնցեան էֆ. պու հաֆթա Փէնճէնպիհ կիւնիւ Ամէրիգատան ալ-տէթ էյլէմիշ տիր: — Վեր. Գալմէ Ապա-հատհան Պրուսաաան ստալէթ էտիլմիշ օլուպ, պիր գաշ կիւն օրատա վազ էթմէք իւզրէ Սաղը կիւնիւ Իսթանպօլտան միւֆարագաթ էթմիշ տիր: — Վեր. Յ. Ուաշատուրեան (Սունկուր-լու) հազընպարտա Եօղկատը ղիյարէթ էթմիշ օ-լուպ օրատա Եփրէմ էֆ. Չագմագճեան իլէ Օր. Սրուսեակ Մանուէլիանըն նիքհանըն գըյ-մըշ վէ Կիրակի կիւնիւ սախի բուհանի խըամէթ-լէր իճրա էյլէմիշ տիր: Եօղլատա միւքէյլէֆ պիր քիլիսէ պինալարը վար խէ տէ, վաղըլարը հօզ տըր: Տիգրան էֆ. Սէրլիհարեան հէմ մէք-թէպլէրի խաարէ վէ հէմ տէ մինպէրէ խըամէթ էտիյօր: — Կէշէյլէրտէ Հաճի Հապիպլիտէ Մար-տիր աղանըն գաթլընտա էվաալարընըն մէա-խէյի պուլունաուղու Բահնիւնաաա հազը-մըշ խաի խէ տէ, մէվաուգ պիր մէնպա-տան ալարըմըզ մալիւմաթա կէօրէ, մէզքիւր խապէր սօղրու տէյիլ տիր: — Մր. Մէքնօ-թըն հազընպարտա Պանաըրմա քիլիսէյնի ղի-յարէթ էտիլ, քիլիսէյն իքի ազա գապուզ էյլէմիշ տիր: Պանուրմա քիլիսէ ինչաաթը իլիւն Տօլ. Չէյմպըր 50 վէ Մարաշտան Տօլ. Գ. Նաճարեան 103 զրշ. կէօնտէրմիշ տիր: — Մա-րաշտան Ա. Երանեան էֆ. Երուսաղէմտէ միւ-թէմէքքին պիրատէրի Երեմիա էֆ.յէ Ծնունդ հէալիյէսի օլմագ իւզրէ պիր Բահնիւնա իհտա էյլէմիշ տիր: — Քէզալիք Ամէրիգատան Այնթապաա Եագուպ էֆ. Թօփալեան պիրատէրի Նաղար էֆ. Թօփալեանա, վէ Յարութիւն էֆ. Իշխանեան Այնթապըն Ուսուլնասիրաց ընկերաքիւնընա պիրէր Բահնիւնա իհտա էյլէմիշտէր տիր: — Ազիլիյէտէ մուալլիմ Լիւնն էֆ. Տէր Ղազարեան Բահնիւնայա 8 ապօնէ պուլմիշ օլուպ պուն-տան ալաճաղը խզօնթօ պէտէյնի Թալատաքի

ստալար մէքթէպինէ իհտա էյլէմիշ տիր: — Պուսէնէ տախի միւհթաճ ճէմաաթլարա եա ֆէրուրէրէ Բահնիւնա իհտա էթմէք խաթէյնիլէր պուլու-նուրտա վագթլըճա պիլէ պիլաիրմէյէրի արզու-օլունուր:

ՏԱԽԻԼԻ

Մհնիսի Մհպուսան: 24 իննի ինքիւնաաա՝ Եէմէնին տաղ գրամընըն իտարէսի հագգընտա իմամ Եահիա իլէ զօմանաան Իզլէթ փաշա պէյնիստէ ազա էտիլէն իթիլաֆնամէնին թաթ-պիլի իլիւն հէյէթ ի Վիւքէլայա մէզուհիյէթ վէրլիմէսի հագգընտա Աէտարէթին թէզքիլէսի օգուլուպ Տախիլիյէ էնճիւմէնինէ հէվալէ օլուն-մուշ տըր: Պատէհու ախը ը աքէր գանունու-նըն միւզաքէրէսինէ տէվամ էտիլմիշ տիր: 25 իննի ինքիւնաաա՝ Ուարիճիլէ նազըրը Ասըմ պէյ՝ Իրան Փարլամէնթօսունտան կէլէն թէլէդ-րաֆնամէյի արզ իլէ պիլ ումում Իրան աշվա-լինէ տաիր իզահաթ վէրէրէք Իրան իլէ Բուսիա արապընտա վագը օլան ինթիլաֆըն հաղընտա վէ քեամիլէն միւնտէֆի օլաճաղընա իւմիտլար իտիլինի պէյան էյլէտի: Պատէհու պէթէքրար ախը ը աքէր գանունու միւզաքէրէ էտիլտի: Պէր վէճի զիյր 76 նճը մատտէ օգուլուպ էաթ-լէն գուզվէթլի իթիլապարա բաղմէն գապուլ էտիլտի: «Մին էլ գատիմ խըամէթ ի միւքէլէ-ֆէ ի աքէրիյէտէն միւսթէննա օլան վէ հէր նէ սէպէպ վէ սուրէթլէ օլուրտա օլուն նալի ի մուաֆիլէթ օլմուշ պուլունան էհալի ի Միւպիմէ իլէ անաուրը միւսթէլիֆէ ի Սամանիյէ՝ 1325 սէնէսինտէն իթիլարէն հէմաինիլէրինին պու-լունաուգլարը սընֆլարա գայտ իլէ մուամլէ ի աքէրիյէյէ թապի օլաճագլար տըր:» Իքիճի ճէլ-սէտէ Սաուրագամ փաշա հէյէթ ի Վիւքէլա իլէ մէճիսէ կէլտիլէր վէ Սէտարէթալէն՝ զանունը Ե-սաթինին 35 իննի մատաէսինին թաալիլինէ տաիր թէզքիլէ վէ էսպապ ը մուճիպէ լաիհաը օգուլու-տու: Մատտէ պէր վէճի աթի թաալի օլուն-մագ խաթէնիյօր: «Մէճլիսի Մէպուսան իլէ հէյէթ ի Վիւքէլա պէյնիստէ ինթիլաֆ վուզուլնտէ Վիւքէլա ըլիլնտէ իսրար էտիլ Մէպուսան ճա-նիպինտէն գաթիլէն վէ միւքէրէրէն ըէտա էտիլ-տիլի հալտէ Վիւքէլանըն թէպալի վէ հախօտ իւշ-այ զարֆընտա միւճէտտէտէն ինթիլապ օլունմագ վէ պիր սէնէ ի իճթիմաթիյէտէ պիրտէն գիյատէ ֆէսիս էտիլմէմէք իւզրէ հէյէթ ի Մէպուսանըն ֆէսիս, վէ հաղ ը հարպտա մէճիսի Մէ-պուսանըն մուզագգաթմէն թաթիլի՝ հու-

գումարը հազարէթի փոփոխութեան տիր: Մէծիւսին ֆէսիսինտէ հէյէթի Այսնըն բէյ վէ մուվաֆա-
զաթընտ մուքէնտաթ էսիպ էթմէմէք զաթը Շահանշինն հէսի իզթիտարընտ տիր: Պա-
զաթի հինէ մէծիւսի Մէպուստան էվվէլքի բէ-
յինտէ սէպաթ վէ իսրար էտէր իսէ, մէծիւսի Մէպուստանն բէյ վէ գարարընն գապուլը մէ-
պուրի տիր: Սաարազամ փաշա մէզքիւր մատ-
տէնն պէօյլէնէ թատիկնի թէքլիֆ էթմէսինն սէպէպ օլմազ իւզրէ իթալիա իյէ սուլ՝ շէրայի-
թինն կիլիշէնէյի վէ պէօյլէ պիր սըրտաա հիւ-
քիւմէթի մէքքէղիշէնն գուվվէթի օլմաթը ի-
նապ էթալիկնի, էվրօիա հիւքիւմէթիէրինն պաղըրարընտ սու մատտէնն պաղատէքի շէք-
տէ իսիկնի գիրք էյէտի: Էսպապը մուծիպէ
լայիհաթը օլմուսուրքէն, Մահիր Սաիա պէյ՝ «Էվ-
վէթ, ԳՅտէ օլմուսուրքէն կիպի», վէ Րիզա Նուր
պէյ՝ «Միւէյիլիֆի աշնի զաթ տըր: Սափա փաշա
տըր» տէտի: Պատէհու Սաիա փաշա՝ ԳՅտէ
մէծիւսի Մէպուստանն ֆէսի էտիմէսինն քէնտի-
սինն իսնտ էտիմէսի հալան վէ պիւհթան ի-
սիկնի պէյան էյէտի: — Րիզա Նուր պէյ «Իս-
պաթ էտէնէյիս» տէյէ նիտա էյէտի: Սաիա
փաշա տէվամ էսիպ մէծիւսի ֆէսի էթմէք նի-
յէթինտէ օլմաթընն, վիւքէյա պու մէմուրի-
յէթտէ գալըր իսէ մէծիւսի մէպուստան փէք
չոզ գանուկար կէօնտէրէնէյինի, պուսարտան
պիրիթտէ էրմէնի վաթանտալարըն իսպ՝ իս-
ի իչիւն օլմուսուրքէն էրմէնիէրին հալի փէք
էլիմ օլուպ աթթըգ անդէրի պու հալաշն գու-
թարմազ լաղըմ իսիկնի գիրք էյէտի: Անտէն
սոնաա Լուիֆի Ֆիքրի պէյ գալըր Սաիա փա-
շանն ապ մապսէտի իթթիհաա Թէրազգընն
զալ օլմապտա օլան թէէսիկնի իպգա էթմէք
վէ հէնի ֆըրգապը էգմէք իսիկնի, վէ մէզքիւր
ֆըրգա իսէ պիր Օլիլաշի հալինտէ պիւթիւն
մէմէքէթի, հաթթա մապսէմ հիւքմաարիյի քէն-
տի հուգուգուստան մահրում էսիպ պիւթիւն
գուվվէթի քէնտինտէ մէքքէղիշէթիկնի սէօյ-
լէտի: Էնճամ Սաիա փաշա «Պէօյլէ նիզամըզ
պիր մէծիւստէ պուստմաթ իսթէմէմ տէյէթէք»
մէծիւսի պրազըպ կիթաի վէ մէծիւս իթթամ
պուրտա: Իւչիւնճիւ իթթիմաա Սէտաթէթին
մէզքիւր թէզքէթի գապուլ օլմուսուրքէն հիւ-
մէնէ թէվտի օլմուսուրքէն: — 2666 ինթիմա-
աա Պատրի պէյ սաարազամ պէյհինտէ պիր
թագրի վէրմիշ օլուպ, իթթիհաաթըր մէզ-
քիւր թագրիկն օլմուստմաթըն՝ մուսալիֆիյն
իսէ օլմուստմաթ իստիա էթաիլէրի սըրտաա

քեաթիպ Հալաթար պէյ սանտալիպը չէքիպ Ֆէյ-
զի պէյէ վուստաթ իսթէմիշ իսէ տէ, մէն էտիլ-
միշ տիր: Թարաֆէյն սաապի պիր հալ քէսպ
էտէրէք, Սիրօզ մէպուստա Տէրվիշ պէյ Զէյն
էլ Սպէսիյն վէ Ֆէյզի էֆէրէ տօղրաա հիւրիւ-
միւշ իսէ տէ, մէն էտիլմիշ, վէ բէիա մէծիւսին
հէյէնտընն թէսքին էտէմէյիպ իթթիմաա նի-
հալէթ վէրմիշ տիր: — 30 գաաթար միւսթազիլ
մէպուստար իթ. վէ Թէրազգը իլէ իթիլաֆ վէ
Հիւրրիլէթ ֆըրգապըր արապընտա պիր իթիլաֆ
հաաթիկնէ չալընտապտա տըրար: Անդէր պու-
պապտէ հանկը ֆըրգա քէնտի թէքլիֆէրինն
մուսալէթէթ էտէր իսէ քէնտիլէրին օ ֆըրգա
պէյհինտէ օլմազ իւզրէ՝ տիկէր ֆըրգա իլէ
պիրլէշէնէքէրինն պէյան էթմիշ տիրէր: —
Իթալիանլար Թաիւրիպը սաալի զապթ էթմիշ
տիրէր: Թարապուս իլէ Թաիւրիա արապընտ
տիւշէն օլմաթի թէքլիլէն իթալիանլար հէտին-
տէ պուստմապտա տըր: Այնգարա վէ էթրա-
ֆը սաալի քեաթիլէն իթալիանլար թարաֆըն-
տան զապթ էտիլմիշ տիր: Տիկէր թարաֆաան
Թիւրք վէ Արապ պէօլիւքէրի էնպէր պէյին
թանթը իտարէսինտէ Պէնիպի վէ Տէրնէ թա-
րաֆլարընտ տիւշմէն իւզէրինն գուվվէթի
հիւճիւմ էթմէք իչիւն հաղըրլանմապտա տըրար:
Իթալիանլար պու հիւճիւմէրէ մուգալէմէթ
էթմէյի գօլապ պիր իշ պուլմալաճապար տիր:
— Մըրտա իսնէ ի հարալիյէ հէյէթի շիմ-
տիլէ գաաթար 70,000 Լնկ. լիւրաթ ճէմ էթ-
միշ տիր, Արմանիա իմֆէրաթիօրը՝ իթալիա
իլէ մուհարէպէյէ սէրիէն իթթամ վէրմէսինի
Պապը Ալիյէ թապիլէ էթմիշ տիր: — Իթա-
լիանն Դեկ. սոնուստաէք մուհարէպէ մէսա-
րիֆի 3,600,000 Լնկ. լիւր. օլաճապ տըր: —
Կէշէն հաթթա Ավսթրիա-Մաճարիսթան վէ Ալ-
մանիա սէֆիլէրի իտարիլէ հաղըր Սալմ պէ-
յի զիյարէթ էտիպ, Պօլապար մէնէլէսինի
Թիւրքիանն վէ սաիւր ալապտաթ տէվլէթէրին
հուգուգուստա թէէմին էտէնէք սուրէթտէ թէս-
վիյէ էթմէք իչիւն պիր հոլ պուստմաաթըն, մէսէլէ ի մէզքիւրէնն հէյէթի հաղըրէսինն
պիր կէօնէ թէպէտաիլէ լապի օլմալաճապարը-
նը պէյան էյէմիլիէր տիր:

Միւսիրի մեսուլ վէ սահիպի իմրիյազ
Յ. Գ. ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

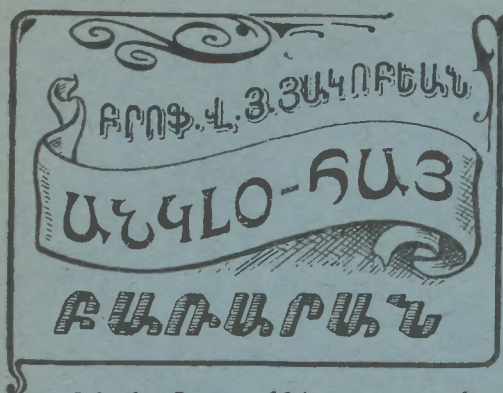
Օ. ԱՐԶՈՒՄԱՆ ՄԱԹՊԱՍԱԸ
Տէրիստտէթ, Չազմազըլար, Յակոբեան խան

Ս Ա Ր Ր Ա Ֆ Ի Յ Է

Էսհամը միւսպէտաւէլէ	Օս . Լիւր .	98,20
Բումէլի Շմէնարֆէր	Ֆր .	199,37
Դրէտի Ծոնսիյէ Էփիսիօլէն	°/°3	1886 335
» » »	°/°3	1903 279,50

Ք Ի Ի Ճ Ա Ր Ի Յ Է

Պուղոսայ.—սէրթ Էքսթրա 48—49, I 44—45¹/₂
 II 42—43, պէյազ I 42—43, II 42—43¹/₂,
 մախրութ 35—39: Չափսար.— 31—32: Արփա
 —34¹/₂—36 վահոնա: Մըսըր.—31—31¹/₂: Նո-
 խուս—64—65: Քէփիէֆ.—24—26: Նուշաֆ.—27—
 28: Թիֆթիֆ.—զապա 5—8, Էքսթրա 22, սարը 10,
 պօզ 12¹/₂, Գըրշէհէր 14: Քէքէն բօխումու.—
 81—82: Աֆիօն.—զապա մալլար 335—345,
 առւմշազ 380—410: Պարմումու.— 21—21¹/₂:
 Տէրի.—չիֆթի 25—26, սըղըր օգասը 11—12,
 ճամուս, գուրու, օգասը 9 (լիւրա 100 հիսապըյա):
 Սուսամ.—Մէրսին 112—113 վիւյ.: Ճէհի.—
 գըլէսի 4³/₄—5: Քիթրէ.—Էքսթրա 29, պէյազ
 24¹/₂—25, չամուրլու 8¹/₂—9: Եափաղը.—
 վազթ մալը 6³/₄—7: Սալեպ.—Էքսթրա 36—38:
 Անը չէֆիւրսիֆ.—4—4¹/₂: Պաշկւ.—13—13¹/₂:
 Քիւնիօն.—Խամէն 90—95: Մազը.—5, պէյազ 3¹/₂:

Համանուն Բառարաններու լավագոյնը
 ճոխագոյնը եւ միակ վստահելին

ԳԻՆ 40 ԴԱՆ. ԹՂԹԱՏԱՐՈՎ 45 (2 ՏՈՒՄՐ)

Կեդրոնատեղի — 3. ՄԱՏԹԵՈՍԵԱՆ

ՊԱՅՊԼ. ՆԱՌԻՋ

Կ. ՊՈԼԻՍ

42

Ի Լ Ա Ն

Իլմիր, Մէրսին, Ատանա, Թարսուս,
 Իսկէնտէրուսն վէ հէվալիսնէ ախա հէրնէվ
 էշեա վէ էմանաթըն նազլի վէ եօլմուլա-
 ըըն թէէմին ի սէյահաթըրը իչիւնէհահապը
 միւրաճաաթա հէր վէճհլէ թէսհլաթ ի-
 րաէ էաիլէճէլինտէն, Իսթանպուլուա Պաղէ
 գափաւորնտա, Գաղաթէր խանընտա 20
 նօմէրօլլ օտայա, էմանէթճի իտարէխանէ-
 սինէ միւրաճաաթ օլունտաը թալիսիէ օ-
 լունուր: 7

ԲԱՂԷՐ ՇԱՀԱԶԵԱՆ
 ԱՆԹՈՒՍԱՆ ՃԱՆՊԱՏԵԱՆ

ՊԵՋԷ ԿԷՕՆՏԵՐԻՍԷՆ ՔԻԹԱՊԼԱՐ

1. ՀԱՅՐԵՆԻ ՏԱՐԵՅՈՅՑ. — 1912 երկրորդ
 տարի, Սահակ-Մեսրոպ, էջ 240, գին 7 դր.:
 Կէջն սէնէ նէշր օլունտան «Գաւառին Տարեցոյ-
 ցընըն տէվաթըր սրր: 70 գատար ֆօթօլլաֆ-
 լարը հալի տիր: Մահալը ֆիրուսթիւն Տէրի-
 տաաթէթաէ Պէօլիս ք նէնի խան, Նօ. 45 տիր:

2. ՔՈՒՐԲԱՆ. — Հանդերձ Մուհամմէտի
 կենսագրութեամբ, թարգմանեց ֆրանսերէնէ
 Լեւոն Լարենց: Կ. Պօլիս, տպարան Յ. Ասա-
 տուրեան և Որդիք, 1911:

5 ճիւղ օլաճադ, հէր ճիւղ 4 դրշ. ա սաթըլըր:

تکثیر و اصلاح ميوهات

استانبول زراعت مکتبی معلمندن جوان افندی
 طرفندن بو نام ایله تألیف ایلمکده اولان کتابک
 برنجی قسمی بو کره نشر ایلمشدر. حفتهجیلر و
 حیوانات ایله ایشی اولانلر ایچون یک فائدهلی و
 عملی معلوماتی حاوی اولان بو کتابی قارئیزه توصیه
 ایدهرز. بیوک قطعده ۲۸۰ صفحهدن مرکب اولان
 بو کتابک فیاتی پوسته مصروفه برابر یالکیز بر
 مجدیله دره استابولده بوتون کتابجیلرده و طشرده
 بیطر و زراعت مأمور مدیر و مفتشلی نزدیکه بو-
 لور. اولیان محللره دخی بو مأمورلر معرفیه
 سپارش اولنه ییلور.

4-3

ՀԷՐ ՇԷՀՐՏԷ ՇԻՒՊԷՍԻ ՎԱՐ ՏԵՐ

Մինկէր ալիքիշ մաքինադարը
 տիւննանըն էն էյի մաքի-
 նադարը օլուպ էլ իշէրի վէ
 էրպապը սանաաթ իչիւն
 սի էմապ սըր:

Սախթէրաէն սաղընմադ ի-
 չիւն սլուրաաս կէօսթէրիլէն
 ֆապրիկա մարդաընա տիգ-
 դաթ օլունտ:

ՍԻՆԿԷՐ ՏԻՔԻՇ ՄԱՔԻՆԱԼԱՐԸ ՇԻՐՔԷԹԻ

Մէմալիք ի Օսմանիյէ իչիւն խաարէ ի մէրքէ-
 յիյէսի Տէրխաաաթէթ, Պէյ օլլու

16 Ճաաաթէ ի Քէպիրինտէ Նօ. 343

3. ԿԱՂԱՆԳ. — Փրցուած էշեր կեանքի
 հատորէն, Ա. հատոր. Թէօդիկ: 184 էջ, գին
 6 դր.: Թէօդիկ՝ «Ամենուն Տարեցոյցը» նաւ
 էսէրլէրի իլէ մալիւմ օլուպ, սլու քէրլէ տօղ-
 րուտան քէնաի էսէրի օլմադ իւղլէ «ԿԱՂԱՆԳ»ը
 նէշր էլլէմիշ տիր: Օ. Արզոււման էֆ. տաիի
 տնը փէք հիւսն ի թաղաթա մուլտիլդ պլր
 սուրէթաէ թապ էլլէմիշ տիր:

4. ՀԱՅ ՅԵՂԷ. — Աղգալին առննաթիս-
 տաթիւններ, Տօք. Մ. Սմբատ Գաբրիէլեան
 Նիւ Եօրդ, 1911: 157 սահիֆէ, ֆիյաթը 50 վէ
 75 սէնթ: Միւլէլլիֆին 14 նուլթալըրըն հալի
 տիր: